

Școala Oremii

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ
APARE LUNAR

—: sub îngrijirea unui comitet de redacție —:

CUPRINSUL:

T. Mariș: Două probleme mari.

Pedagogice-Culturale.

- C. Balta: Ereditatea.
I. Marinescu: Ce îndrumare să dăm copiilor noștri?
Gh. Rediș: Școala creațoare.
A. Păpureanu: Obiectul Matematicilor în slujba educației integrale.
Const. P. David: Științele naturale în școala primară.
S. Bărbătescu: Muzeele școlare.
T. Mariș: Contribuțiuni la pedagogia românească.
Al. Amancei: Cercurile culturale.
I. Riza: Măsurarea inteligenței copiilor.

Diverse.

Expoziția internațională a copilului.

Cărți și reviste.

Informațiuni.

Comunicări oficiale ale subrevizoratului Arad.

Redacționale.

Biblioteca școlară
Relatare Arad

Redacția și Administrația la Revizoratul Școlar ARAD.

Prețul 1 exemplar: **12 Lei.**

„Școala Uremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

Două probleme mari.

Individualizarea învățământului și Regionalismul educativ. N'am putea spune, că sunt creațiile zilelor noastre. Fiecare din ele își are începuturile în trecutul mai mult sau mai puțin îndepărtat. Putem susține însă că sunt două mari probleme ale pedagogiei contemporane și că ambele preocupă și literatura pedagogică română.

Faptul, că aceste probleme sunt susținute în același timp la suprafață de pedagogii români, ne îndreptățește a crede, că teoreticienii noștri sunt pe drumul cel adevărat, în ce privește deslegarea teoretică a problemei educației naționale. Prima problemă îndreaptă activitatea educatorilor asupra sufletului românesc; iar a doua, asupra pământului românesc, e tot ce avem mai scump în această viață.

Însă ori cât ar fi o teorie de bine încheietă nu este permis a se pierde din vedere, că originea ei rezidă în practica empirică, și că deși odată formulată teoria, are menirea de a lumina și chiar de a revoluționa practica totuși, nu se poate dispensa de concursul practicei, care îi poate servi tot mereu sugestiile, controlând în același timp valoarea principiilor ei. Fîind de acord teoria cu practica mai este necesar al treilea factor: legislația română, carea să consacre, ca norme de procedare generală rezultatele puse la punct de primii doi factori: teoria și practica.

Recunoscînd acest adevăr, datorita noastră a dascălilor români, cari în afară de teorie ne ocupăm și de practica pedagogică și mai ales de practică, este de a conduce astfel practica, încât ea să-și poată împlini rolul de a sugestiona și a controla principiile teoretice. Aceasta se poate realiza numai, dacă ne

vom conduce în practica noastră de lumina principiilor consacrate în mod teoretic și nu vom face fiecare dibuiri sterile conduse de impresiile momentului.

În conștiința acestei datorii, să ne lămurim asupra celor două probleme.

Prin „Individualizarea învățământului” ni se cere să adaptăm învățământul și educația legilor de dezvoltare ale sufletului copilului român, cu scopul de a l putea pune — în societate — pe fiecare la locul său.

În privința aceasta, revista noastră dela începutul înființării sale și-a luat în programul său de muncă: studiul copilului român.

În ce privește regionalismul, lumea dela noi s'a oprit în fața lui cu o oareșcare ezitare, pentru că termenul „regionalism” la noi e o vorbă de ocară, cu care se acuză reciproc politicieni noștri. În pedagogie însă această noțiune are alt conținut. Dar și acest conținut a fost interpretat în două chipuri. Unii înțeleg prin învățământ cu caracter regionalist — pregătirea tinerilor generații pentru profesiunea acelei activități sociale, care se desfășoară mai intens în regiunea, în care elevul trăiește.

Ori ce avantagii ar avea acest mod de interpretare, respective aplicări a învățământului regionalist, nu ne putem decide pentru un astfel de învățământ, considerându-l ca unilateral, din punct de vedere educativ. Adevăratul înțeles este așa pe cum îl pune Dl. I. C. Petrescu în lucrarea sa: „Regionalismul educativ¹⁾” și care înseamnă reflectarea cunoștințelor copilului asupra locului său natal, asupra mediului său, asupra regiunilor sale pentru a cunoaște — din toate punctele de vedere — colțul de pământ pe care îl locuiește și pentru a-l iubi cu tot sufletul său.

Realizarea „Regionalismului educativ” se poate face prin două metode: metoda centrelor de interes și metoda monografică. Dl. I. C. Petrescu recomandă, ca mai ușor utilizabilă metoda monografică.

Metoda centrelor de interes ar reclama fără îndolală restructurarea actualei programe, cel puțin în ce privește aranjarea materiei. Asupra acestui metod în ce privește aplicabilitatea lui la noi, sper a mă putea pronunța în merit, după terminarea studiului întreprins asupra interesului copiilor dela 7—20 de ani din județul nostru. Până atunci rămânem pe lângă metoda mo-

¹⁾ Conținutul acestei lucrări îl publicăm în altă parte a revistei.

nografică în „Regionalismul educativ” considerat ca obiect de învățământ adăus către celelalte cu titlul de experiență într'o oră la săptămână eventual ocazional. Aceasta în plus peste programa oficială.

Rezultatele obținute, dar mai ales activitatea plăcută, bazată pe curiozitatea naturală și sentimentele plăcute, de toate nuanțele, pe cari mediul le provoacă în elevii noștri, realizându-se prin aceasta adaptarea — cu trup cu suflet — la mediul înconjurător și prin aceasta la Patria română din care mediul său e un colțisor și a cărei tradiție sfântă numai în cadrele României întregite se respectă, și apoi contribuția ce o vom aduce prin aceasta pedagogiei românești, ne vor răsplăti munca depusă.

Numai astfel muncind, putem cere legislatorilor noștri, să țină seamă de părerea noastră, la legisferarea reformelor școlare ce se vor impune.

Realizări practice în această direcție publicăm, pentruca din isprăvile bune ale unora, să profităm mulți; având cu toții acelaș scop: culturalizarea satelor noastre românești.

T. Mariș

EREDITATEA.

Între funcțiunile vieții două sunt capitale: *nutrițiunea*, care face pe individ să trăiască și *generația* care perpetuiază speța. De generație este legată *ereditatea*. Prin ereditate moștenire sau forță de transmisiune înțelegem proprietatea pe care o au ființele de a trece — de a transmite pe cale de reproducere, descendenților, diferite caractere avute sau primite în timpul viețuirii, adică transmiterea la urmași — descendenți — a caracterelor părinților ascendenți. Ereditatea este una din cele mai importante legi biologice, pentrucă prin ereditate ființele vii se repetă în urmașii lor, lucru, care e de cea mai mare însemnătate. Caracterele sau însușirile cari se transmit urmașilor sunt de două feluri și anume: 1. *Caractere înăscute* și 2. *Caractere câștigate*. Prin *caractere înăscute* înțelegem acele însușiri pe cari părinții, ascendenții, le au prin naștere. Aceste caractere se pot transmite la descendenți. Prin *caractere câștigate* înțelegem pe cele dobândite în timpul vieții de individ, în urma accidentelor, a operațiunilor

sau sub influența mediului. Asupra moștenirii acestora, sunt multe discuții. După unii biologi se pot transmite urmașilor, de ex. marele naturalist *Lamarck* nu s'a îndoit de ereditatea caracterelor câștigate de organism sub influența necesităților existenței sale. În schimb, *Weismann* neagă complet ereditatea caracterelor câștigate. Ereditatea este una din problemele cele mai importante ale biologiei, este cea mai grea, cea mai mare și cea mai pasionantă problemă, a biologiei. Puteri de gândire uriașe s'au concentrat deja de mult asupra acestei probleme covârșitoare, de a cărei soluționare depinde o serie nesfârșită de orientări în viața practică a omenirii. Desvoltarea studiului eredității este o consecință a triumfului transformizmului în știință. Cu studiul eredității s'au ocupat în afară de naturaliști și filozoful francez Guyau în lucrarea sa, *Educație și Ereditate*.

Prin ereditate se transmit urmașilor, atât caracterele fizice, cât și cele psihice. Întâi ne ocupăm de caracterele înăscute și anume de cele fizice: a) *Caracterele anatomice*. Statura, într-o familie sunt tot oameni înalți, într'alta tot mici, culoarea părului, a pielii, a ochilor, forma și mărimea nasului d. ex. nasul Bourbonilor, buza și bărbia Habsburgilor sunt exemple celebre de moștenire. Moștenirea anatomică se întinde foarte departe: câțiva peri mai lungi în sprâncene, gropițele în obraji, etc. sunt de multeori asemănări uimitoare între părinți și copii sau chiar între frați, d. ex. frați gemeni pe cari aproape nici părinți nu-i pot deosebi. b) *Caracterele fizilogice*. De structura anatomică e legată funcțiunea fiziologică. Ca atare și caracterele fiziologice se moștenesc. Voiu cită numai câteva exemple — *longevitatea* — (adică viața lungă) — se poate vedeă în anumite familii și de acest fapt țin seama societățile de asigurare. *Obesitatea* — îngrășarea peste măsură — este un caracter fiziologic care se moștenește. Membrii unor familii se îngrașe fără voia lor, alții rămân slabi, cu toate că mănâncă mult. De sigur că în aceste cazuri contribuie mai mulți factori, însă ereditatea este principală. *Pleșuvia* la bărbați, *hemofilia*, *fecunditatea*, funcționarea glandelor cu secreție internă, stângăcia, timbrul vocii, gesturile, umbietul se moștenesc. c) *Caracterele teratologice*, adică anomaliile sau deformările anatomice se moștenesc și ele. Ex. degete scurte, formate în loc de 3 din 2 falange sau din falange scurte, degete lipite — *sindicative* — șase degete — *polidactilie*.

d) *Ereditatea sexului*. Părerile biologilor asupra epocii

determinării sexului sunt împărțite. Pentru unii sexul e indiferent în prima fază a dezvoltării animalului, aducându-se în sprijinul indiferenței sexuale primitive faptele următoare: 1. există animale la care sexul se poate obține după voință — astfel avem experiența lui *Maupas* asupra Rotiferelor — prin acțiunea temperaturii. 2. Multe animale se înmulțesc partenogenetic (feciorelnic) prin ouă nefecundate d. ex. albița care dă naștere la masculi (trântori). Concluzia e că sexul e determinat virtual după fecundație și ar rezulta din constituția materială a oului, care la început are o polaritate dublă (masculă și femelă).

Partizanii determinării sexului pretind însă că există un dimorfism nucleoral spermatoizilor și deci și a ouălor fecundate de ei, bazați pe faptul că în ultimele diviziuni ale spermatogoniilor la unele insecte, figura chariochinetică prezintă pe lângă cromozomii obișnuiți asemănători între ei și unul mai mare pe care îl numesc *cromosomul x* sau cromosom *accesoriu* și care ar reprezenta sexul. Azi aproape toți naturaliștii, în deosebi cei englezi și americani susțin că sexul e hotărât dela începutul fecundației și deci e *moștenit* de părinți.

Dar nu numai caracterele fizice, fiziologice, sexul etc. sunt ereditare, ci și e) *însușirile psihice*. Instinctele, anumite aptitudini și capacități se moștenesc la om și la animale. Temperamentul nervos sau flegmatic. Nu se poate nega iarăși că forța sau slăbiciunea voinței, capacitatea sau incapacitatea pentru înalte ocupațiuni intelectuale se găsesc mai mult în anumite familii. Avem numeroase exemple, încep cu domeniul științelor naturale — Charles Darwin — este nepotul lui Erasm Darwin. Auguste P. de Candoile botanist mare creatorul geografiei botanice și fiul său Alphonse de Candolle botanist de valoare. Avem pe Antoine, pe Bernard și pe Joseph de Jussieu, toți trei frați și celebrii botaniști — apoi avem pe fiul lui Joseph de Jussieu — numit Antoine — Laurent de J. tot celebru botanist și pe Adrieu J. fiul acestui din urmă, nu mai puțin celebru ca tatăl și bunul. Pot da un exemplu de familie de muzicanți și anume familia Bach, care a dat 10 membrii de muzicanți, dintre cari cel mai important e Sebastian-Bach. Apoi tatăl marelui Ludwig von Beethoven, a fost dirijor la biserica din Bann.

Avem pe Alexandru Dumas — tatăl — romancier renumit și pe Alexandre Dumas — care a scris piese de teatru foarte celebre. S'au putut observa multe familii, unde atât calitățile bune,

cât și cele rele s'au moștenit, sunt familii de criminali, familii de hoți — cunosc una, unde lăcomia de bani a părinților moștenind-o copiii au devenit hoți. Am citit într'un tratat de filosofie că băieții moștenesc calitățile mamei d. ex. inteligență. Ce spun la aceasta adversarii inteligenței femeii? De exemplu Schiller, Goethe au avut mame cu mult simț estetic și inteligență, pe care au moștenit-o într'o măsură mai mare fiii lor. Pedagogii dau mare rol educației în ceea ce privește calitățile psihice, totuși, recunosc și ei că joacă rol preponderant ereditatea. Astfel avem pe Jean le Rond d'Alembert celebru scriitor, filosof și matematician, fiul din flori al marchizei de Fencin, a fost crescut de văduva unui sărac geamgiu, fără sfaturi, urmărit de batjocorile mamei sale adoptive, a camarazilor, a dascălului său, care nu-l înțelegea, își urmă calea fără să se descurajeze și ajunsse la 24 de ani, membru al Academiei de Științe, ceea ce nu face, decât începutul gloriei sale. Să-l presupunem crescut de mama sa, marchiza de Tencin, primit de timpuriu în salonul în care se întâlneau atâția oameni de spirit, inițiat de ei în problemele filosofice și științifice, subțiat prin convorbirile cu ei — și dușmanii eredității n'ar ezita să vadă în geniul lui, produsul educației. Geniul însă nu poate fi produsul educației. Educația n'are pretenția să dea geniul. Ea îl dezvoltă, îl pune în lumină și poate produce talentul. Pot da un exemplu din care reiese afirmarea următoare: „Se crede că geniul realizează în același timp maximum de ereditate rodnică și de educabilitate rodnică” și anume pe Jean Marie Guyan a fost fiul celebrei scriitoare — cu pseudonimul Bruno — premiată de Academia franceză. Deci el a moștenit talentul mamei sale și tot ea i-a fost prima educatoare. El așa progrese a făcut, încât la 16 ani a fost licențiat în filosofie. Avem pe Jean Jaques Rousseau care n'a fost în condiții prielnice de educație, totuși devine celebru datorită geniului său. Guyan spune în capitolul „Sugestia ca mijloc de educație morală și ca modificatoare a eredității”. „Copilul acesta e rău... E leneș... N'o să facă cutare sau cutare lucru. Câte viții nu-s astfel dezvoltate nu printr'o *fatalitate ereditară*, ci printr'o educație rău făcută”. De sigur noi educatori în școală nu putem să ne bazăm numai pe ereditate și să spunem, elevul cutare e prost și rău, pentru că așa-i sunt și părinții ci trebuie să ne nizuim pe cât putem să-i îndreptăm. Desigur nu vom putea crea un elev inteligent și bun, pentru că după cum am mai amintit pedagogia nu poate

crea, dar cunoaștem în schimb principiul biologic: Un organ neîntrebuințat se atrofiază, iar cel supus la exerciții multe se dezvoltă — legea „Uzului și neuzului organelor“ Deci educația poate atenua, chiar înăbuși viciile și dezvolta calitățile — talentele. — D. ex. avem copilul unui criminal. Nu-l lăsăm needucat bazându-ne pe ereditate, ci noi trebuie să-l educăm spre a deveni mai bun, decât tatăl său iar copiii lui și mai buni, pentru că și caracterele câștigate se transmit urmașilor. Conclud, deci ca naturalistă și pedagogă că, atât ereditatea, cât și educația sunt egal de importante — se compensează una pe alta.

Mutilațiile nu se moștenesc, dintre bolile căpătate unele se moștenesc, altele nu, d. ex. nebunia, epilepsia, sifilisul sunt ereditare, tuberculoza nu, decât predispoziția pentru tuberculoză și în general un organism debilitat. Caracterele câștigate prin influența condițiilor de viață deasemenea se pot moșteni: Există modificări în ereditate: Starea părinților d. ex. poate produce modificări. Sunt eredități false, ca Telegonia și Xenia. Ereditatea în altoire, generațioasexuală și sexuală toate au importanță. Este interesantă ereditatea în unirile consanguine, unde s'au observat produși și s'a văzut că sunt superiori, atât la plante cât și la animale. La om sunt interzise din considerații religioase și morale. Tot în capitolul eredității intră și neudelismul, atavismul, etc. O problemă foarte interesantă e și mecanismul eredității, dar ne fiind loc suficient, n'am putut da decât crâmpoie din toate acestea, deci sunt numai câteva idei mai importante din vasta problemă a eredității.

Cornelia Balta
profesoară.

Ce îndrumare să dăm copiilor noștri?

Motto : „Căutați de vă studiați copiii mai bine, căci, cu siguranță nu-i cunoașteți“ Jean Jaques Rousseau. „Emil“.

Înainte de a ne gândi ce îndrumare să dăm copiilor noștri în viață, atât ca părinți cât și ca educatori, se cere ca mai întâiu să-i studiem profund, căci, cu siguranță nu-i cunoaștem decât superficial. Și este foarte greu să-i cunoaștem profund, fiindcă sufletul lor este un labirint prin care ne putem rătăci, dacă nu

suntem călăuziți de firul Ariadnei: observația adâncă și experiența. Până în zilele noastre toți pedagogii au rătăcit mai mult sau mai puțin prin acest labirint. Din această cauză operele lor sunt adevărate erezii pedagogice, pe cari le pot împărți în două grupe:

a) Au ignorat adevărul psihologic că elevul respectiv copilul nu reprezintă pe un adult în miniatură, ci are o organizație psihofizică proprie a sa;

b) Au conceput un tip universal, ignorând individualitatea fiecărui copil.

Datorită lui Rousseau, Pestalozzi, Fröbel, etc. pedagogia s'a lepădat de concepțiunea greșită prevăzută la punctul „a”, însă punctul „b” este viu și adoptat și în școala actuală, care are multe defecte: „a). instruește mai mult intelectul iar sentimentul și voința aproape sunt ignorate cu totul; b) nu respectă vârsta fiziologică a copilului (desvoltarea corporală, sănătatea și puterea) ci pe cea cronologică (anii); c) nu pregătește pentru viață și, d) cel mai mare rău al actualei școli e *metoda pasivă*.” (I. C. Petrescu). La toate acestea, se mai adaugă un defect mare: făcându-se instrucțiunea în massă, se generalizează individualitățile. Și „massa” își are calitățile ei: emulație, deprinderi bune, comunitate de joc, etc. însă „noțiunea de masă — spune Hirsch, în „Personalitate și massă în cultura prezentului” — nu cunoaște decât un timp aproximativ: al normalilor. Ea pune toate individualitățile pe aceeași linie orizontală și condamnă tot ce se ridică deasupra acestei linii, ca și tot ce nu ajunge la ea. Acest tip pune pe om pe o treaptă destul de inferioară”.

Atăcând „massa”, nu vreau să susțin teza că fiecare copil să aibă un educator, aceasta fiind imposibil, ci fiecare elev să-și aibă programul său propriu de activitate, conform individualității sale. Tot odată afirm, că este o mare eroare a se modela sufletul copilului după tratate pedagogice; însă este indispensabil ca acei cari concep astfel de manuale să pornească dela sufletul copiilor, pe care să-l exploateze cu tact și metodă. Trebuie să-și însușească o muncă titanică. Să conceapă mai întâiu fișe individuale, corespunzătoare fiecărui mediu social sau geografic. Aceste fișe să fie înaintate tuturor școlilor primare dintr'un județ, provincie sau țară și să ia măsuri preventive a fi întocmite conștiincios de inv. în colaborare cu părinții, tutorii sau stăpânii elevilor. Să nu se uite — spune pe drept cuvânt Dl I. Al. Crăciunescu —

ca toate absolvirile, notările și cercetările care fac asupra copilului, să se prindă în monumentele sale de spontaneitate și manifestare liberă, căci acestea sunt singurele reale. Pe cât se poate, deci copilul să nu știe că e cercetat, căci atunci va lua o atitudine ireală“.

Să nu negligeze niciun copil, fiindcă odată cu el se neglijează un capitol nou din mult așteptata pedagogie națională, a vremurilor ce vor veni. În aceasta, nu va exista nici-o generalizare, fiindcă individualitățile nu se generalizează. Numai atunci va putea ajunge: „Fiecare la locul lui“.

Răspunzînd întrebării puse în fruntea acestui articol:

„Ce îndrumare să dăm copiilor noștri în viață“?

Răspunsul meu nu va urmări mari câștiguri materiale sau pompoase ranguri sociale, adică nu urmărește rentabilitatea sau onoarea de pe urma unei profesii. Deci, eu nu răspund: să îndrumăm copil spre școli pentru a duce o viață mai dulce și mai ușoară — ca funcționari și nici să stavilim aglomerația din școli, pe motiv că funcționarii trăesc mai mult cu Duhul Sfânt, neprimind salariile de patru luni; nu cer să fie canalizați spre meserii „căci ele sunt hătora de aur“ dar nici spre agricultură, din care își scot „pâinea cea de toate zilele“; nu-i orientat spre industrie „pentru a valorifica bogățiile naționale“ și nici pe comerț să exploateze aceste bogății...

După ancheta făcută de Bermey și după palidele mele constatări, observ că răul de care suferim este dela rădăcină: suntem dezorientați aproape completamente în societate. Se impune, deci, o gravă revoluție pedagogică, pe steagurile căreia să fluture numai patru cuvinte, scrise cu litere de foc: „fiecare la locul lui (în societate)“. Și este atât de simplă și naturală această problemă!... O mașină nu funcționează bine dacă nu are toate piesele la locul lor. Cum poate atunci să funcționeze bine uriașa mașină (societatea omenească) când piesele ei (individualitățile) nu sunt însumbate la locul lor? Da, problema pusă de mine (și de atâția înaintea mea!) este foarte simplă; dar e foarte grea desiegarea ei. Va mai curge multă apă pe Dunăre, până când progeniturile de sus se vor coborî (conf. vocației) și cele de jos se vor urcă la situații înalte! Poate după a șaptea metemsihoză vom trăi noi — generațiile de azi — momentele solemne când fiecare va fi strajă la locul lui! Doamne, ce armonie universală va fi atunci! Ce progres! Ce perfecțiune!

Totuși, cele spuse mai sus pot fi realizabile, dacă toată gândurile, toate simțămintele converg în vederea realizării acestui scop. Statul român ar trebui să mediteze asupra acestor chestiuni, cari sunt deja aplicate în alte țări, dintre cari vom cita Austria, fiindcă Viena a devenit în ultimul timp un fel de „Mecă” în pedagogie, atrăgând vizitatori și oameni de știință din toate țările.

Dr. Iosif Gabrea citează după R. Dottreus din „Educația nouă” în Austria principiile de cari s’au condus întemeierea Institutelor de Educ. ale federației din Austria, Ministrul Glöckel și Fadrus:

1. „Copilul trebuie să găsească în școală un mediu favorabil dezvoltării libere a aptitudinilor și să poată pretinde o cultură atât de extinsă, cât îi permite capacitatea proprie, ori care să fie situația socială”.

2. „Democrația trebuie să vegheze la formarea unei egalități drepturilor cetățenilor nu e decât o vorbă, dacă privilegiul instrucției superioare nu devine posibil pentru toți, care sunt demni de ea. De aceea, trebuie permis tuturor copiilor capabili să facă studii cât mai complete posibil. E cel mai bun mijloc de a opri calea tuturor, aceluia, cari datorită norocului, ocupă în societate poziții, pe cari nu le-ar putea pretinde pe baza valorii lor personale”.

„Prin aceste institute — spune Glöckel — vrem să ridicăm din milocul poporului copiii meritoși. Vrem să întărim floarea națiunii și să-i dăm posibilitatea să guste o cultură generală. Poporul însăși poartă grija de această floare a națiunii. Vom da celor aleși profesori destoinici. Vom invita în clădiri frumoase pe fiii poporului. Vrem să le dăm posibilitatea a deveni oameni capabili, pentru a fi în stare să-și exprime mulțumirea că-și pot pune iarăși forțele lor supracalificate în serviciul comunității”.

Pe lângă străduințele streinilor de a progresa sub toate raporturile, preocupările noastre par a fi niște umbre palide.

*

În numerile anterioare ale revistei „Școala vremii” de anul expirat, am publicat câteva observațiuni asupra elevilor din școala primară din Minișel. Posed observațiunile asupra tuturor elevilor (exclusiv cls. I-a. Iată concluzia generală derivată din constatările mele:

1. Îi interesează istoria, geografia, aritm., și cetirea. Oricât de sceptic eram la unele răspunsuri, observațiile mai adânci m'au convins că declarațiile lor sunt sincere și drepte.

2. Nu-i interesează gramatica, aritmetică (pe cei cari nu au predispoziții înăscute spre acest obiect) etc. Știind aceste declarații, voiui căută să predau lecțiile cât mai atrăgător și nu voiui predinde mult dela acești elevi.

3. Afară de manualele de școală, elevii mai citesc povești, poezii, etc. În fiecare Sâmbătă seara împart cel puțin 10—15 cărți din bibliotecă. Au circuit dela începutul anului și până acum aproape 200 numere. Sâmbăta după amiază pun pe fiecare să povestească ceva din cartea pe care a citit-o.

Mă mai folosesc de elevi, ca intermediari pentru a culege din popor material folcloristic. În fiecare seară de iarnă sunt puși în mișcare părinți, bunici, vecini, să le povestească basme, snoave, etc. Fiecare dă busna la câte un povestitor bun. A doua zi, ca ocupație indirectă sau la comp. dacă o am în program, le dau drept temă să scrie aceste povești, cu stilul lor și al povestitorului. Săptămâna aceasta am cules despre „Viteazul Pipiruş Păstru”. Am rămas uimit de stilul limpede și frumos cât și de amănuntele ce le știu elevii despre acest erou popular.

4. Profesiunea și-au ales-o din trei domenii: unii au preferat să rămână la coarnele plugului; alți ar vrea să fie meseriași (tâmplari, cismari, etc.) și, mai puțini, ar vrea să se ocupe cu învățătura (ofițeri, învățători, poștărițe, etc.)

Aceste răspunsuri au fost date cu multă judecată. Nimeni nu răspunde până când nu se gândească cel puțin 5'. Odată dat un răspuns, nu putea fi abătut dela acesta, cu nici o amăgire.

Răspunsurile lor sunt foarte modeste, după capacitatea lor.

5. Idealul în viață și l-au fixat din trei domenii: moralul, frumosul și utilul.

6. Cunosc dorințele elevilor mei. Mai rămâne să le studiez capacitatea, pentru a vedea dacă corespund ori nu acestor declarații. Cât despre orientare, tot la plug rămân.

Școla viitorului va fi aceia care respectă individualitatea elevului. Aceasta — are un crez bine definit: după cum nu există două corpuri indentice în — natură, tot astfel nu există nici două individualități sub toate raporturile.

Programul său de lucru este să descopere individualități, pe cari cultivându-le după aptitudinile înăscute, să devină adevă-

rate personalități, cari să fie canalizate apoi spre locul ce cuvine în societate.

Sufletul copilului este domeniul cel mai puțin cunoscut și exploatat. Conține cele mai prețioase bogății, cari sunt bunurile cele mai nobile ale unei națiuni. Și numai atunci putem spune că am atins maximum de perfecțiune — apogeul vieții — când nu va mai fi nimic neexploatat din acest vast domeniu, fiecare individ va da societății maximum de muncă și pricepere în direcția vocației sale și își va asigura sie însuși maximum de plăcere și mulțumire.

Noi, învățătorii suntem factorii cei mai competenți pentru a rezolvi aceste probleme, pe cât de grele pe atât de importante. În mâinile noastre stă viitorul acestui neam, care va fi așa cum noi îl pregătim. Cu drept cuvânt spuneă Leibnitz: „Dați conducerea școlii și în mai puțin de un secol voiți schimba fața lumii“.

Da, în clasele noastre se găsesc multe și variate individualități, cari sunt foarte puțin cunoscute de noi. În clasele noastre luminează genii, schiopătează medianii și domitează redabili.

Trebue să ne cunoaștem profund elevii. Dar pentru a-i cunoaște, trebue să-i iubim, să avem voință, pricepere și răbdare și să fim puși la adăpost de orice grijă materială, pentru a ne abate o clipă dela datorie.

Iosif Marinescu

ȘCOALA CREATOARE.

Secolul actual este caracterizat prin subtilitatea și destălmășia diferitelor invenții ce au luat naștere în timpul lui. Prin complexitatea lor, într'adevăr uimește orice minte omenească. Și credem că acestui secol, i se va confirma pe drept în istoria viitoare numirea de : Secolul invențiilor.

Actualitatea este preocupată de gândul și de marile sfaturi pe care le face, pentru a scăpa din impasul crizei, — băntuile întregul glob pământesc.

Cu nimic mai prejos nu este interesul ce se depune pentru creșterea copilului, din partea tuturor cari înțeleg rolul educației. Dovada cea mai vie este, înființarea diferitelor secții cu caracter pedagogic, pe lângă Societatea Națiunilor.

Acel, cari sunt chemați a fi să poarte destinele școalei noastre, sunt pe deplin încredințați de foloasele ce se pot culege din menținerea și încurajarea școalei creatoare.

Rolul ei este de a creă și formă oameni adevărați și nici ecum sclavi tuturor minuțiozităților zilnice. Să fie în stare a înfruntă cu toată bărbăția peripețiile vieții. „Om liber moralmente, în mod absolut, nu se afiă nicăieri. Ereditatea, mediul și alte condițiuni îi hotăresc în mare parte purtarea. Dar a nu duce nici o luptă împotriva acestor influențe externe, însemnează a rămâne perpetuu în stare pasivă” I. C Petrescu.

Din punct de vedere teoretic; pe tărâmul pedagogic s'a ajuns chiar foarte departe — dar în ce privește practica nu tocmai, deși practica trebuie să urmeze teoriei, fără a deveni mecanizare.

Între teorie și practică nu mai e autagonism. Ba chiar dacă ne undeva s'ar mai susține discuțiuni sterile, sigur, în această chestiune noi trebuie să abandonăm această luptă, îmbrățișând amândouă concepțiile, ferindu-ne de unilateralitate, aceasta fiind numai și numai în detrimentul nostru.

Mare vâlvă, pe terenul pedagogic face așa zisa: Școala activă. Unii clasificându-o ca ceva revoluționar, iar alții ca ceva evolutiv. Noi, învățătorii avem datoria sfântă a fi în curent cu această evoluție, pentru a ne profesa cariera cu demnitate, sfîrșenie și conștiinciozitate. Ar fi ceva de prisos a căuta noi ascunzișuri în cadrul acestei noțiuni de : „școală activă“, pentru a ne mândri cu originalitate, nefiind aproape nici o chestiune care să nu fi fost desbătută și cernută.

Esențialul pentru noi trebuie să fie : cât posedăm în această direcție ? cum am pătruns ? și cum suntem în stare a expune aceea ce formează idealul școalei active ? Acesta va fi pentru noi capitalul, și luându-ne a fi în curent cu evoluția ei și nici decum robi mecanizării dela început și până la sfârșitul carierei noastre dăscălești.

O mică paranteză — (sunt și dintre noi tânăra generație, cari nu avem nici o noțiune măcar cât de vagă despre „Pedologie“, nu mai vorbesc de colegii mai în vârstă, ori pe cât se știe, acest studiu formează baza învățământului).

Care poate fi pentru noi înțelesul școalei creatoare ?

Dintru început vreau a menționa și a se ști că această școală creatoare — este o emanație a școalei active.

Chiar titlul lucrării îți expune aceeaia ce ai să faci, adică să creez suflete și corpuri: morale, inteligente și robuste. Înainte de a trece la expunerea și tratarea subiectului, vreau a menționa încă ceva. Din Gabrea—tratează acest subiect într-o lucrare exactă cu acest titlu. Din studiul D-lui Gabrea, se poate constata următoarele: Copilul intră în școală individualitate, iar tu, ești dator să-l îndrepta spre aceea țintă dorită, care este personalitatea. Majoritatea — zice D-l Gabrea, sunt seduși de ecoul acestor două noțiuni, ca înțeles — fiindcă nu fac între ele nici o distincție, deși ele sunt două extremități, fiecare cu înțelesul ei în parte. Individualitatea, acel total de particularități a fiecărui copil la intrarea în școală; iar personalitate — punctul ideal spre care trebuie să tindă oricare educator.

Cari sunt cerințele pentru-ca noi să putem afirma că avem și putem exersa pretențiile școlii creatoare?

1. Învățătorul trebuie să fie licoana adevărată a unei personalități, prin aceasta insuflând aceea ce dorește să formeze. A fi stăpân pe toate cunoștințele ce pretinde programa școlii normale — un angajament personal.

2. Localul să fie un edificiu corespunzător cerințelor: Pe un loc sus așezat, pentru a fi ferit de umezeală: la un loc bine adăpostit și ferit de sgomote. Departe de tot felul de murdărie și un bun ospitalier al razelor solare. În jurul localului o curte cât se poate de închepătoare, cu un strat de nisip cât de gros necondiționat un teren—grădină, pentru aplicarea cunoștințelor practice. Localul să fie înzestrat cu o sală atelier, în strânsă legătură cu regiunea în care se află școala. Salele de învățământ corespunzătoare și în proporțională mărime cu numărul copiilor cuprinzând volumul necesar de aer. O curățenie exemplară și în ordine model. Calde în timpul iernii și aerisite în tot timpul. Înzestrate cu toate rechizitele necesare—hărți, glob, tablouri, bibliotecă, muzeu, aparate gimnastice și mobilier după cerințele moderne. Însă acest „tip-școală“, sunt foarte rari.

3. În marginea posibilităților, totuși noi vom năzui a face școală creatoare: după putință.

a) Prima condiție este a forma copiilor un corp sănătos, robust și plin de vigoare: „Prima condiție de reușită în viața omului este de azi, cum s'a spus un bun animal“.—H. Spence (1820-1903) fiindcă aforismul lui Juvenal (42-125) și-a continuat

adevărul de nenumerate ori „mens sana în corpore sano—minte sănătoasă în corp sănătos“.

Pentru dezvoltarea fizicului vom avea în vedere următoarele:

Să fim în strânsă și bună legătură cu familia, pentru a ne putea interesa de aproape de viața intimă a copilului. Să recomandăm hrana folositoare dezvoltării sale fizice. Copilul să nu fie pus la munci, cari ar fi prea grele în raport cu puterile lui. Să aibă libertatea necesară pentru joc. Somn și odihnă regulată. A fi păzit de abuzuri: ca fumatul îndeosebi și băuturi spirituoase mai rar, eventual alte vicii.

Cum vom putea contribui la dezvoltarea fizicului copilului în școală?

Majoritatea dintre școli sunt lipsite completamente de aparate gimnastice; în schimb fiecare școală se bucură și are parte de un locușor. În acest locușor se pot face diferite mișcări în aer liber, — de altcum și cele mai recomandabile, ca: alergări, jocuri, marșuri, diferite exerciții cu mâinile și picioarele; esențialul, a lua parte la mișcări toate părțile din corp.

Toate aceste exerciții și mișcări să se facă sub supravegherea directă a învățătorului, pentru a nu se face abuz fiind cu totul contrar așteptărilor noastre.

Cam acestea ar fi de spus în ceea ce privește dezvoltarea fizicului copilului.

b) Iar acum, să vedem cum se poate contribui la dezvoltarea psihicului, în dorința școlii creatoare.

Dela început vom avea în vedere „școala să nu fie privită ca scop în sine, și școala pentru viață“ G. C. Antonescu. Nu ne vom mărgini la numărul enorm de cunoștințe, pentru a le înmagazina în creierul copilului, ci la aceea: cât a pătruns și cum a pătruns acele cunoștințe.

Vom face copiilor educație morală, intelectuală, fizică, cetățenească, profesională, etc. Dar toate aceste în vederea formării caracterului, care este „un mănunchi de deprinderi tari și durabile, pus sub conducerea luminată a unor idei și sentimente morale“ I. C. Petrescu.

Toată atenția noastră va fi îndreptată într'acolo „să nu rămână în aceea inerție regretabilă și periculoasă“, J. Demoor—T. Jonckheere, ci să-i dăm posibilitatea de-a urma calea pe care i-o indicăm noi. Totul printr'o activitate spontană și de parte de orice pasivitate. Lucruri concrete și pe urmă abstracțiuni.

Găsesc un lucru necesar ca învățătorul să cunoască individualitatea fiecărui elev. A se face împărțirea elevilor pe grup după puterea de inteligență, o pretenție des repetată de școală activă-creatoare.

Ne vom feri a ne adresa numai unei facultăți sufletești, tuturor în general, fiindcă „desvoltarea armonică a tuturor facultăților psihice — Pestalozzi (1746-1827) — este concepția integrală a școlii active-creatoare.

Predarea studiilor după cerințele pedagogice, adică: să fie psihologic, natural, intuitiv, interesant, activ, educativ, practic, temeinic și durabil. Aplicări practice la sfârșitul tuturor lecțiilor. În predarea lecțiilor să existe cea mai mare corelație.

Idealul suprem a forma oameni adevărați.

Azi când trăim vremuri atât de grele avem datoria sfântă să infiltrăm în sufletele lor, cel mai mare devotament, entuziasm și abnegațiune față de țară și Rege.

Pe lângă toate acestea vom contribui și cu avântul nostru sufletească, asigurându-ne reușita dorită.

Gheorghe Rediș
înv.-Grăniceri.

Obiectul Matematicilor în slujba educației integrale.

Problema Colindului.

24 XII 1931.

Douăzeci și șase elevi din clasele VII și VI (șc. No. 22 Arad) au fost cu colindul în ziua de Ajunul Crăciunului. Ei au plecat ca să reverse din bucuria lor copilărească un pic de învioreală sufletească celor ce primeau să-i asculte.

După cum au simțit fiecare din gazde și după cum au putut au răsplătit cu câte un dar în bani osteneala colindătorilor.

Pela orele 3 p. m., când se strânsese suma de lei 1010, a plecat trei colindători, având alte interese. Pela orele 4, făcându-le foame, s'a cumpărat de 18 lei pâine și s'a împărțit între 18 colindători cari n'au avut bani luați de-acasă. Mai târziu, când casierul avea în buzunarul său suma de lei 2012, au mai plecat doi colindători.

lindători. Pe la orele 10 seara, obosiți, colindătorii au încetat de a mai colindă. Casierul — numărând banii — găsește suma de lei 2256.

Au fost următoarele cheltueli: 140 lei pentru cărțile de vizită și 28 lei pentru autorizație (timbre).

Colindătorii s'au împăcat repede cu o împărțeață strâmbă. Să se facă judecata dreaptă!

$$2256 + 18 = 2274 \text{ lei}$$

$$140 + 28 = 168 \text{ lei}$$

$$\frac{168 \times 100}{2274} = 8 \text{ lei}$$

$$\frac{1010 \times 8}{100} = 80,80 (80) \text{ lei}^{(1)}$$

$$1010 - 80 = 930 \text{ lei}$$

$$930 : 26 = 35 \text{ lei}$$

$$= 20$$

$$35 \times 26 = 910 \text{ lei}$$

$$910 + 80 = 990 \text{ lei}$$

$$2012 + 18 = 2030 \quad (2)$$

$$2030 - 1010 = 1020$$

$$\frac{1020 \times 8}{100} = 81,60 (81) \text{ lei}$$

$$1020 - 81 = 939 \text{ lei}$$

$$939 + 20 = 959 \text{ lei}$$

$$959 : 23 = 41 \text{ lei}$$

$$= 16$$

$$41 \times 23 = 943 \text{ lei}$$

$$943 + 81 = 1024 \text{ lei}$$

$$990 + 1024 = 2014$$

$$2030 - 2014 = 16 \text{ lei}$$

$$2274 - 2030 = 244 \text{ lei}$$

$$\frac{244 \times 8}{100} = 19,52 (19) \text{ lei}$$

$$\begin{array}{r} 16800 | 2274 \\ = 882 \overline{) (7)} \\ 8 \end{array}$$

Deși restul e mai

mic decât jumătate împărțitorului, totuși mărim câtul cu o unitate fiind vorba de procentul cheltuelilor, unde nu trebuie să rezulte în nici un caz o sumă mai mică decât cea cheltuită (168).

(1) Frațiunea 0,80 o putem lăsa neluată în seamă deoarece am luat procentul cheltuelilor mai mare decât cel real (8 în loc de 7 și ceva).

Idem frațiunea 0,60 și fr. 0,52 de mai jos.

(2) Suma de lei 18 trebuie acum introdusă deoarece, cumpărându-se pâine, ea a lipsit la a doua numărătoare a banilor.

$$244 - 19 = 225 \text{ lei.}$$

$$225 + 16 = 241$$

$$241 : 21 = 11$$

$$= 10$$

$$80 + 81 + 19 = 180 \text{ lei}$$

$$180 - 168 = 12 \text{ lei}$$

$$12 + 10 = 22$$

Suma de lei 22, va fi întrebuințată cât se poate mai bine. Două soluții ar fi: 1. S'ar putea cumpără ceva de interes general (de ex. o cutie cu colorii care să fie a clasei).

2. Ar putea fi dată unui om sărac, sau unul copil sărac. Colindătorii, fiind consultați, au preferat soluția a doua.

Rezultatul judecății:

1. Un copil care s'a retras când se strânsese suma de lei 1010 va primi 35 lei.

2. Un copil care s'a retras când casierul avea suma de lei 1012 va primi $35 + 41 = 76$ lei.

3. Un copil care a mers până la sfârșit va primi $35 + 41 + 11 = 87$ lei.

4. Un copil care a primit pâine, va primi un leu mai puțin. Pâinea a fost cumpărată după plecarea primilor trei copii.

După cum se poate vedea din încheierea problemei, intențiunea a fost de a face o judecată dreaptă. Imediat ce am început calculul, am constatat că o judecată pur matematică ne-ar duce la rezultate cu fracțiuni, deci nepractice. În acest caz, felul în care e rezolvată problema rămâne un simplu mod de a împacă rațiunea matematică cu împrejurarea de fapt. Iar felul în care este enunțată problema nu este decât un simplu fel de a privi viața cu toate ale ei, din care noi putem scoate irumoase și variate probleme.

A. Păpureanu

Științele Naturale în șc. primară.

După natura lor, ele se împart în: Descriptive și Experimentale. Descriptive sunt: Zoologia, Botanica și Mineralogia; iar experimentale sunt: Fizica și Chimia.

Scopul învățământului în șt. naturale descriptive este: de a forma copilului cunoștințe despre animale, plante și minerale a trăgându-i atenția asupra părților caracteristice, — cunoscând astfel asemănările și deosebirile lor, procum folosul și întrebuințarea lor, în viața de toate zilele.

Se vor începe primele cunoștințe cu intuirea despre acele animale, plante și minerale, cari sunt mai apropiate de copil, spre cele mai depărtate de el, (învățământul pe regiuni) animale de

mestice, plante întrebuintate în agricultură și minerale din scoarța pământului cari, trebuie să fie bine cunoscute, deoarece, se întrebuintează în viața practică.

Scopul, șt. naturale experimentale este: de a formă copilului cunoștințe despre fenomenele naturii, scoțând în evidență legile fizice și chimice cari le stăpânesc și să-și dea seama de ele cum le-au întrebuintat și le întrebuintează oamenii în construirea diferitelor mașinațiuni, ce-au servit și servesc, ca mijloc de ușurare, în viața de toate zilele.

Aci se va plecă cu intuirea fenomenelor, cari ne dau legi din viața practică, tinzând mai departe și servindu-ne pentru înțelegerea lor, de diferite obiecte, aparate și preparative.

Ca și la celelalte obiecte de învățământ, copilul, trebuie să-și desvolte armonic, cultura formală și cea materială. Prin cultura formulă se desvoltă facultatea sau fenomenele mintale (interes multilateral) cultivând observația, memoria și calitățile ei, (ușoară durabilă și voluminoasă), judecata, fantazia și calitățile ei, (vioae conducătoare, etc.) precum și gustul estetic și voința sa.

Prin cultura materială (totalitatea cunoștințelor ce le capătă copilul despre șt. naturale) i se dau cunoștințe generale elementare, lărgindu-i sfera ideilor și producându-i astfel, noi cunoștințe și dexterități, punându-și astfel în valoare personalitatea (puterea de creație) activitatea proprie, spontanietatea, prin efortul spontan, etc..

Amândouă, se desvoltă prin spiritul de observație al copilului asupra obiectelor și fenomenelor naturii, în mijlocul naturii. Începând încă din leagăn. De câte ori un copil care plânge nu tace când vede un lucru pe care mai apoi, îl observă. Treceam mai deunăzi pe stradă prin Arad. Am văzut o doamnă cu un copil de mână care să fi tot avut 3—4 ani. Copilul se uită în toate părțile. Fie la o trăsură sau mașină ce trecea în goană pe stradă, sau la vreun câine care ducea o pălărie în gură, etc..

El mergea mai mult târit de mama sa, schimbând picioarele în mod automat. „Uf! Cine m'a pus să plec cu tăfălugul acesta în oraș? Halal de așa plimbare“, zicea doamna.

Și copilul din leagăn și cel după stradă, sunt conduși de o necesitate lăuntrică, de a-și da seama prin propriile sale simțuri, de lumea încunjurătoare. Deci, numai observând, căpătăm idei despre lucruri, și fapte, din lumea internă și externă.

Oare, nu prin observație a venit lui Newton în minte să conceapă gravitațiunea? Lui Galileu privind oscilațiile policandruului să conceapă principiul pendulului? Lui Nansen, descoperirea polului Nord; lui Darwin restabilirea atâtor legi biologice și câți alții și altele?.

După cum nu putem avea idee decât despre lucruri ori fapte ce le-am observat, tot așa nu suntem atrași de a le observa, dacă nu avem o oarecare idee despre ele. Așa se explică faptul, de ce lemnarul stând la umbra unui stejar observă și meditează asupra lemnului; iar tăbăcarul ce stă lângă el, asupra coajei.

Copilul când vine la școală are o mulțime de idei. Originea oricărei observări, se găsește în viața instinctivă a fiecăruia.

Copilul, cu timpul prin mișcările mâinilor, prin vorbire, prin joc, observând mereu începe să distingă diferite obiecte, înregistrând mișcările lor, în mod inconștient, înainte de a-și fi putut da seama de ele. Aci lucrează spiritul de observație, în plină natură. Acest material căpătat, trebuie prelucrat în anii de școală, tot în mijlocul naturii.

Pentru aceasta, școala trebuie să aibă: grădină școlară, botanică, zoologică, ori muzeu, laborator, tablouri, etc. Aici copilul condus de învățător, e pus să observe și iarăși să observe.

La științele naturale descriptive, prin întrebări meșesugite va fi pus ca să observe (plante, animale sau minerale), cu cât mai multe simțuri, cu privință la ființă, proveniență și scopul (metodul biologic) adică cum sunt, care-s părțile caracteristice, felul de viață, modul de înmulțire și la ce ne folosește sau de ce nu ne folosește. Să le cunoască în întreaga lor evoluție. Ex. Dacă avem de predat porumbul și-avem la îndemână numai draga de porumb, plecăm cu intuirea dela bobul de porumb și mergem până ajungem de unde am plecat. Dacă avem la îndemână, fire de porumb când le dă mătasa spre ex, de aci plecăm și mergem cu intuiția până ajungem de unde am plecat.

La șt. naturale experimentale, prezentăm copilului spre observare, fenomene, ca din ele să scoată legi prin observare și cercetare proprie. Învățătorul e doar numai îndrumătorul făcându-l atent la cele două momente (cauza și efectul) ce constituiesc fenomenul întreg și care dă naștere legii fizice sau chimice.

Nicăieri, ca la șt. naturale nu se poate vedea mai bine aplicarea învățământului intuitiv.

La orice materie de învățământ, ca și la șt. naturale, formăm cunoștințe și aplicăm cunoștințe.

La șt. naturale descriptive se procedează:

La pregătire vom repeta acele însușiri sau proprietăți din lecțiile anterioare ce sunt necesare pentru înțelegerea noului materii.

La predare, prezentăm obiectul natural, (planta, animalul, mineralul) în natură. Prin întrebări meșesugite, (scurte clare și precise) copilul e pus în fața obiectului să-și dea seama de părțile lui caracteristice, cu privire la, ființa, proveniența și scopul. La minerale se vor analiza mai întâi, proprietățile fizice și apoi cele chimice.

La ființa obiectului, vom analiza (descrie) prin întrebări, particularitățile și proprietățile lui; cu privire la proveniență, vom analiza (descrie) tot prin întrebări, cum se naște, locul unde trăiește și cum trăiește, cum se exploatează și transformările prin care a trecut el; iar cu privire la scop vom arăta, importanța, folosul sau paguba ce ne aduce și la ce-l întrebuițăm. Căci nu se poate vede și pricepe de copil explicăm cât se poate mai concret, fie prin desen, tablouri, etc. Apoi vom cere copilului să facă singur descrierea, spunând tot ce știe despre acel obiect, într-o legătură de care să-și dea seama.

Asocierea și generalizarea, vom face, acolo unde avem să formăm noțiunea de gen, familie, ordin sau clasă, ori legi de evoluție a obiectelor naturale. La asociere accentuăm, notele caracteristice pentru conținutul noțiunii. Ex. Dacă vrem să scoatem noțiunea de „animale ierbivore“, accentuăm felul de hrană al animalului descris, comparând-o cu acelaș fel de hrană a altor animale. La generalizare dăm definiția. Ex. Boul, oaia, capra, etc. sunt animale ierbivore. Acea generalizare e cea mai bună, pe care copilul o scoate singur sesizat de întrebările noastre. Așa formăm cunoștințe copilului. Acestea trebuie să le și aplice fie reflectând sau proiectând, asupra lor.

Deci îi vom da probleme de economie domestică și economică, să le rezolve. Adică să-și dea seama de procedeele tehnice care rezultă din cunoașterea și felului de întrebuițare (al plantei, al animalului și al mineralului) în viața de toate zilele desemnându-le, modelându-le, conservându-le, etc.

La șt. naturale experimentale, se procedează:

La pregătire vom repeta acele cunoștințe asupra obiectelor și fenomenelor din natură, care să ne servească de elemente pentru înțele-

gerea noului fenomen. La predare prezentăm fenomenele cu ajutorul obiectelor sau aparatelor necesare pentru experiență. Odată cu experiența se va face și explicarea cuvenită. Aparatele să fie simple și cunoscute copilului, ca să nu-l sustragă dela experiență. În fățișarea fenomenelor, să fie cât se poate de vie, ca să fie înțeleasă. Copilul, să ia parte activă repetând experiența făcând, până la învățarea complectă. Se va cere copilului să-și dea seama, cum a întrebuințat aparatele, ce-a observat în cele două momente (cauza și efectul) ale fenomenului precum și legătura dintre ele.

Asocierea și generalizarea o facem acolo unde din fenomene clarificate trebuie să scoatem legi. Orice fenomen prezintă o lege naturală.

E de observat că: o lege trebuie să se exprime ca o frază, în care, propozițiunea principală să cuprindă efectul, iar cele secundare cauza.

La asociere, vom accentua la unul din fenomenele clarificate notele caracteristice, pentru conținutul noțiunii, de cauză și efect, sau accentuăm notele stabilite cu cauza și pe cele stabilite cu efectul, care vor complecta legea. Ex. La electricitate. Ca să atragă bastonul de sticlă bucăți de hârtie cum trebuie să fie? (...încălzită). Aceasta e cauza. Când e frecat bastonul de sticlă ce face? (...atrage buc. de hârtie), Aceasta este efectul. Apoi prin întrebări vom face pe copil să-și aducă aminte și de celelalte fenomene clarificate scoțând elementele esențiale din cauză și efect. Ex. Unde mai văzurăți voi că frecând un baston de ceară roșie, are proprietate de a atrage corpurile? (...bastonul de sticlă).

La generalizare, se anunță legea degajată din fenomenele clarificate, introducându-se și termeni noi. (electricitate). Ex. Proprietatea ce o căpătăm prin frecare, bastonul de sticlă sau de ceară roșie de-a atrage corpurile se numește, electricitate. De multe ori însă, experiențele pot servi pentru degajarea mai multor legi și atunci n'avem decât să repetăm asocierea și generalizarea. Și aci copilul capătă cunoștințe ca și la șt. naturale descriptive și trebuie deci și pe acestea să le aplice, fie proiectând sau reflectând, asupra lor. Deci, îi vom da probleme, ca cu legea naturală ce s'a stabilit să poată înțelege și explica și alte fenomene naturale, instrumente și aparate, etc. necesare trebuințelor în viața de toate zilele.

La formarea norilor, spre ex., repetăm copilului problema

mod descriptiv. Când aburii (vapori) cari se formează la suprafața pământului, din cauza încălzirii soarelui, se ridică în sus și dau de răceală se transformă în nori sau ceață. Apoi cerem să ne găsească cauza și efectul. Copilul răspunde: (...pentru că vaporii răcindu-se se condensează).

li cerem să ne explice fenomenul, motivând de ce se întâmplă așa și nu altfel.

Mulți vor zice: „Dar cum să fac, dacă n'am cu ce?”.

Dacă luăm lucrurile cu deamănuntul, vom vedea că n'au dreptate.

O grădină șc. se poate face pe un teren cât de mic de $250m^2$, până la $300m^2$. Se parcelează locul, după lecțiunile ce vor fi tratate în cursul aceluia an școlar, servind ca domeniu de observație și de muncă. Aci se vor semăna plante și pomi, etc., necesare programului școlar. Câțiva stupi, ascunzișuri pentru animale folositoare, tufișuri pentru paseri, un bazin cu apă pentru animale și plante de apă. Fiecare parcel își va avea tăblița sa, așezată și lucrată tot de copii, în ora lucrului-manual, pe care se va scrie toate datele necesare. Dacă școala are și ciclul II, al învățământului primar, atunci terenul trebuie să fie mai mare împărțindu-se în două părți: una pentru ciclul I și alta pentru ciclul II.

În regiune agricolă, e de dorit ca fiecare clasă a ciclului II, să aibe pârțicica rezervată, unde să cultive toate plantele regiunii, dela început, până la recoltă, și păstrarea lor.

Dacă n'are teren să-și facă: a) aquarium (un mediu biologic artificial) pentru animale și plante de apă instalând într'o sală a școalei, care să aibă un luminat prin plafon (tavan) și luminează din dreapta și din stânga. Într'un vas de sticlă, de forma paralelipipedică, se pune o pătură de pământ (măi) de 5 cm. grosime. Peste ea se pune 2 cm. grosime nisip; iar în mijloc se așază mai multe pietre ca niște stânci, dintre care țâșnește un mic j'd'eau, o fântână care aruncă apa în sus.

Apa vine din sală în aquarium printr'un tub în legătură cu o conductă de apă și care apă trebuie să fie mereu proaspătă. Aci se introduce planta sau animalul, de unde se observă în diferitele lui faze evolutive. Ele trebuie să fie aci ca și în raporturile lor reale. Dacă moare animalul, imediat trebuie scos afară. Toate îngrijirile vor fi date de elevi cu rândul, fiind instruiți la lecțiile respective și supravegheați de învățător.

b) Terarium (mediul biologic artificial) pentru animale și plante de uscat. Plantele în ghiveciuri diferite sau răsadnițe arti-

ficiale, etc.. Animalele cari trăesc prin livezi ca: râme, șopârle, viermi, broaște, etc., se instalează într'o cutie lungă de 60 cm., lată de 40 cm. și înaltă de 30 cm., prevăzută la o latură a ei cu o sticlă; la peretele opus, un gard de sârmă subțire. Peretele de deasupra formează un capac care se poate deschide în total, însă are și o deschizătură mică, pe unde să poată intra musculițele, viermișorii, fluturașii, etc.

Podeaua cutii e acoperită cu un strat de geamuri, iar pereții laterali sunt găuriți jos cu orificii fine, pentru a se face aerisirea. Pe geamuri se pune pământ de un lat de mână. Într'un colț se află o mică ascunzătoare, într'altul un mușchiu, iar în mijloc se fixează bine o mică găleată cu apă. Aici ele se îngrijesc tot de copii, după instrucțiunile căpătate la lecțiile respective, supravegheați de învățător.

c) Insectar colectat de copii și învățător și instalat într'o cutie cu geam deasupra și notat la fiecare insectă numele, etc.

d) Ierbar colectat tot de copii și învățător și instalat într'un album, unde se notează numele plantei, etc.

e) Muzeu botanic, zoologic și mineralogic instalat într'o cameră, unde învățătorul cu elevii, adună diferite semințe, plante, minerale, tablouri, animale împăiate cu elevii, etc.

f) Aparat pentru experiența fenomenelor fizice și chimice.

Pentru dobândirea electricității prin frecare trebuie un baston de ceară roșie, de sticlă, o bucată de postav, un piepten, o bobită de soc, piele, bucăți mici de hârtii, balon de substanță caloidală, ce se găsește în comerț, etc. Pentru felurile ei, ne servim de un baston de sticlă, de ceară roșie și de bobită de soc, sau beșici de porc cu aer, încălzite.

Pentru corpuri bune și rele conducătoare de electricitate, ne servim de o sârmă de un pahar, cărți, hârtiuțe, un baston de sticlă sau ceară roșie, o cutie de conserve, etc.

Pentru corpuri bune și rele conducătoare de căldură este nevoie de o vergea de fer, o bucată de lemn, de un baston de ceară roșie, de un cauciuc, de o bucată de postav, etc.

Pentru fierbere, evaporare, condensarea apei, dilatarea corpurilor solide, lichide și gazoase, este nevoie de, apă, spirit, un ibric, un flacon de sticlă, o ghiulea de fer, un pendul cu un inel, o eprubetă, petrol, o sticlă; un balon de sticlă plin cu aer și astupat cu'n dop, prin care trece un tub de sticlă, în care se află mercur sau alt lichid colorat, o beșică de porc, etc.

Iată deci o mulțime de mijloace, obiecte și aparate, pe care învățătorul, poate să și le procure singur, fără a stă cu mâinile încrucișate, că n'are material didactic pentru tratarea șt. naturale, făcut de specialiști în ateliere, în fabrici, etc. și pe care cei în drept, nu li trimit.

Const. P. David

insitutor.

șc. de aplicație

șc. normală de băieți Arad.

Muzeele școlare.

1. *Insemnătatea intuiției în instrucție.* Orice om de școală, cât de puțin cunoscător al problemelor pedagogice, își dă ușor seama de importanța intuiției pentru învățământ. Intuiția e începutul cunoașterii. Dacă intuiția e făcută în bune condițiuni și noțiunile câștigate cu ajutorul ei vor fi clare și precise; și invers, din intuiții insuficiente, nu putem avea decât noțiuni confuze și inexacte. Apoi, intuiția se bazează pe senzațiuni actuale, prin urmare pe o realitate trăită de noi. Această realitate face ca cunoștința intuitivă să aibă o intensitate mai mare și tenzitate afectivă mai accentuată decât noțiunile ce sunt numai produs al imaginilor realității.

2. *Insemnătatea intuiției în educație.* Principiul intuiției este unul din principiile de bază ale școlii active, chemată să dezvolte formativ-organicist firea psihofizică a elevilor. Intuiția dezvoltă și agerește simțurile; cultivă memoria, căci materialul intuitiv se fixează mai ușor decât vorbele goale; cultivă limbajul, interesul, voința și judecata.

3. *Necesitatea și rolul muzeelor școlare.* Unde se face adevărata intuiție? Adevărata intuiție se face în mijlocul naturii. În primăvara, vara, toamna și iarna cu întreaga ei viață sboacă pe dinaintea copiilor.

Dar interesul copiilor nu se oprește numai la orizontul propriilor lor cercetări. Sunt ființe și lucruri, pe cari elevii doresc să cunoască, pentru a-și satisface imboldul curiozității. Nu poți să aduci ori când un urs sau un lup într'o grădină zoologică în apropiere. Cunoștința cu aceste animale, precum și cu

alte multe flințe și lucruri din ținuturi mai depărtate, se pot face numai prin *muzeul școlar*.

Muzeul școlar, pe lângă rolul ce-l are să ne ajute a pune în fața elevilor un material absolut trebuincios intuiției în tratarea diferitelor obiecte de învățământ, mai are și rolul ca, într-un cadru restrâns, să dea elevilor puțința ca să compare mai multe obiecte între ele, să descopere mai ușor notele comune și să ajungă să-și formeze idei precise despre ele. Astfel, muzeul școlar pregătește, în chip sistematic, drumul către o activitate intelectuală sănătoasă.

4. Dispozițiunile regulamentelor școlare privitoare la muzeu. În legislația noastră școlară, cam timid și incomplet, s'a recunoscut valoarea și utilitatea acestor muzee școlare. În articolul 321, Regulamentul legii învățământului primar, azi în vigoare, zice: „Materialul de învățământ obligator cuprinde: mașini de calcul, măști metrice, corpuri geometrice, compas mare; colecția de tablouri istorice și religioase; planul circumscripției școlare și comunale, harta județului, harta României, hărțile continentelor, globul terestru; colecțiunea de tablouri de științe naturale, aparate de fizică și chimie prevăzute în programa analitică”.

Instrucțiunile cari însoțesc programa analitică publicată în broșura oficială a Ministrului, la pagina 59 alineatul 4 prevede un indemn pentru învățători, ca să ia măsuri să înfrângă întârzierea, *muzeul școlar pe clase*.

5. Cum se poate înființa un muzeu școlar. Înființarea unui muzeu școlar cere puțină cheltuială, însă multă bunăvoință și votament din partea învățătorilor școlii.

Muzeul școlar poate fi alcătuit din:

- a) Colecții de științe naturale (zoologie, botanică, mineralogie)
- b) Colecții de hărți geografice, de cărți postale, ilustrate.
- c) Colecții de material etnografic.
- d) Colecții de material istoric.
- e) Colecții de material pentru aritmetică și geometrie.
- f) Colecții de tablouri religioase și moralizatoare și
- g) Colecție de material *intuitiv aplicativ*.

Possibilități de realizare. La începutul anului școlar se așază într'un loc din cancelaria școlii un dulăpior sau o etajeră de lemn. În dulăpior e bine să fie așezate mai multe cutiuțe de carton, pentru păstrarea materialului. Aceste cutioare pot fi lucrate în atelierul de lucru manual.

a) *Materialul de științe naturale* — după programa de învățământ a fiecărei clase — se poate colecționa într'un singur an școlar, începând cu luna Septemvrie și terminând cu luna Iunie: *materialul de zoologie* — pești, reptile, fluturi, gândaci. etc. — se culege pe anotimpuri, în excursiunile ce se fac împrejurul satului sau orașului; *materialul de botanică*, pe clase, se adună și în excursii și individual de elevi, — muguri, frunze, flori, fructe, plante otrăvitoare, plante medicale, etc; *materialul mineralogic* — cărbuni diferiți, pietri, feluri de pământ, etc. — se adună în excursii și individual de elevi.

b) *Colecția de hărți geografice* se procură dela Casa Școalelor, care le trimite contra unui raport — cerere; *colecții de cărți poștale ilustrate* cu vederi locale și ale altor ținuturi se pot procura cu elevii individuali.

c) *Colecții de material etnografic* se alcătuiesc din cusături și alesături (țesături) naționale — velințe, scoarțe, ii, etc. Atractive sunt costumele bărbătești și femeiești îmbrăcate pe păpuși. Aceste colecțiuni trebuiește să cuprindă: obiecte de olărie smălțuită cu desemnuri vechi, ouă încondeiate, etc.

d) *Colecții de material istoric-militar*. Aproape nu există ca la sate și la orașe să nu păstreze câte o armă sau spadă veche. S'ar putea strânge în muzeul școlar. Portretele Familiei Regale se pot cumpăra dela librării cu prilejul cumpărării cărților școlare din rabatul cărților.

e) *Colecțiile de material pentru aritmetică* se pot alcătui din obiecte dăruite de părinții cu dare de mână ai elevilor, din obiecte procurate dela Casa Școalelor și din obiecte confecționate cu elevii, de pildă: corpurile geometrice făcute din carton, ori lut, etc.

f) *Colecțiile de material intuitiv-aplicativ*. De mare preț sunt colecțiile anuale de caete cu compuneri, desemnuri; obiecte de lucru manual lucrate de elevi din plastilină și lemn în miniatură. A păstra produsele generațiilor trecute de elevi, înseamnă a păstra imbold la muncă atât învățătorilor cât și elevilor și a staționa firul de legătură între prezent și trecut.

Sava Bărbătescu.

Contribuțiuni la pedagogia românească.

Teodor Mariș,
profesor de pedagogie

(Urmare)

1. a) Ce-i interesează pe băieții de 12 ani?

La întrebarea I: Care obiect de învățământ îți place mai mult pentru ce? Au răspuns 169 băieți, ceea ce reprezintă 98,25%. 49 preferă *Istoria*, 22 pentru că e interesantă, 15 pentru că e ușoară, restul nu motivează; 23 preferă *Geografia*, 12 pentru că e folositoare, 6 pentru că e frumoasă; 17 *Religia*, pentru că ne vorbește de Dumnezeu; 17 *Franceza*, pentru că e frumoasă; 16 *Matematica*, pentru că e folositoare, motivează 12; 9 *Zoologia*, pentru că e frumoasă; 9 *Citirea* pentru că e folositoare, 7 *Limba română* pentru că e plăcută; 6 *Gimnastica*, pentru că e sănătoasă, motivează 2; 3 *Chimia*, 3 *Higiiena*, 3 *Desemnarea*, pentru că e frumos, 3 *Muzica*, pentru că e frumoasă, 2 *Botanica*, 2 *Geologia*, 1 *Gramatica* pentru că e folositoare.

La întrebarea II: Care obiect de învățământ îți place mai puțin ori nu-ți place deloc și pentru ce? Au răspuns 158 băieți = 91,36%. Împotriva *Cântului* (muzicii) s'au pronunțat 39, dintre cari motivează 15 că e greu, 15 că n'au auz; 23 împotriva *Matematicii*, pentru 20 este grea, iar pentru 1 nu e frumoasă; împotriva *Gramaticii* 17, motivează 17 că e grea; împotriva *Francezii* 14 pentru că e grea, împotriva *Geografiei* 12, 4 pentru că e grea și 2 pentru că nu e înțeleasă; 9 împotriva *Istoriei* pentru că e grea, 7 împotriva *Caligrafiei*; 6 împotriva *Lucrului manual*, împotriva *Științei naturale*, 3 împotriva *Chimiei*, 5 împotriva *Desemnării*, împotriva *Învățământului civic*, 2 împotriva *Memorizării*, 2 împotriva *Fizicii*, 2 împotriva *Gimnasticii*, 1 împotriva *Religiei*, 1 împotriva *viorii*, 1 împotriva *cărților eretice*.

La întrebarea III: Ce citești mai bucuros? Au răspuns 172 = 100%. 72 citesc mai bucuros povești, 28 cărți religioase, 27 poezii, 15 gazete, lecturi istorice, 9 reviste, 5 romane, 2 lect. geografice, 1 cărți școlare, 1 proză, 1 muzică.

La întrebarea IV: Cu ce îți place să te ocupi mai bucuros din lucrările impuse? Au răspuns 166 = 96,51%. 43 lucrează bucuros în grădină, 24 în curte, 20 îngrijesc animalele, 13 studiază, 11 lucrează în câmp, 8 se plimbă, 8 se joacă, 4 fac sport, 3 cu gimnastică, 1 lucrări de cofetărie, 2 cu violina, 2 cu pian, 1 cultivă vermi de mătase, 1 cu mașina, 1 cu îngrijirea copiilor, 1 cu repararea lucrurilor, 1 cu manual.

La întrebarea V: Cu ce nu-ți place să te ocupi acasă din lucrările ce ți se impun. Au răspuns $147=85,47\%$. 41 nu lucrează bucuros prin curte, 23 în casă, 21 la câmp, 15 nu îngrijesc animalele, 9 nu merg bucuros la prăvălie, 8 nu lucrează bucuros la grajd, 8 în grădină, 7 nu studiază bucuros, 4 nu îngrijesc de trași, 3 nu scriu bucuros, 2 nu se joacă, 2 nu dorm, 1 nu-i place să stea acasă, 1 să cânte la pian, 1 la vioară.

La întrebarea VI: Cu ce ți-ar plăcea să te ocupi acasă, dacă s'ar putea? Au răspuns $163=94,76\%$. 41 ar studia, 25 s'ar jucă, 24 ar călări; 25 s'ar ocupa cu meseria, 7 ar lucra în grădină, 14 ar lucra la câmp, 5 cu vânzătoarea, 5 ar lucra lucru de casă, 4 ar îngriji de animale, 4 s'ar plimbă, 2 cu armata, 2 cu vioara, 1 cu curățenia, 1 cu cercelășia, 1 cu prăvălia, 1 cu somnul, 1 medic, 1 artist, 1 ar desemna.

La întrebarea VII: Cu ce îți place sau de a ce îți place să te joci? Au răspuns $168=97,67\%$. Sport (tenis și foot-bal) 73, cu mingea 57, de-a prinsele 8, Șach 5, de-a soldații 5, popice 4, de-a caii 3, de-a petricelele 3, cu fețele 2, cu căruțul 2, dedectiv 2, 1 cu pianul, 1 baba oarbă, 1 de-a școala, 1 cu mașini, 1 lupul și mielul.

La întrebarea VIII: Ce vrei să fii? Au răspuns $168=97,67\%$. 37 vor să fie meseriași, 25 ingineri, 22 ofițeri, 14 învățători, 12 medici, 11 agricultori, 8 funcționari, 8 preoți, 5 comercianți, 4 profesori, 3 avocați, 3, arceci, 2 aurari, 2 călugări, 2 pădurari, 2 grădinari, 2 regi, 2 compactori, episcopi, 1 botanist, 1 om de stat.

La întrebarea IX: Cu cine ai vrea să te asemeni și pentru ce? Au răspuns $161=93,60\%$. 45 vor să se asemene cu tata, 7 pentru că e bun, pentru că e harnic și 1 pentru că îl îngrijește. Ceilalți n'au motivat, 30 cu virtuozii, 17 cu mama, motivează numai 2, că e bună; 14 cu eroii țării, 16 cu școlarii silitori, 8 cu copiii buni, 8 cu fratele, 3 pentru că e bun și 1 pentru că e milos; 6 cu oamenii frumoși, 5 cu artiștii, 3 cu oamenii bogați, 3 cu moșul, 2 cu funcționarii.

La întrebarea X: Cu cine nu vrei să te asemeni și pentru ce? Au răspuns $143=83,13\%$. Nu vor să se asemene: 28 cu bețivii, 25 cu oameni răi, 21 cu hoții, 16 cu necinstiții, 15 cu leneșii, 9 cu proștii, 4 cu murdarii, 4 cu mama, pentru că e rea, motivează 1, 3 cu necunoscuții, 3 cu țigarii, 3 cu moșul, 2 cu dracii, 2 cu cerșitorii, 2 cu tata, 2 cu maimuța, 2 cu țigarii, 2 cu necredincioșii, 2 cu nemiloșii, 1 cu fratele, 1 cu înfumurații, 1 cu luda, 1 cu sgârciții, 1 cu trădătorii, 1 cu artiștii, 1 cu bunica.

Constatări și precizări.

La 12 ani constatăm pentru prima dată că răspunzând băieții la întrebarea VI cei mai mulți nu s'ar jucă, cum mărturiseau la vârstele anterioare, cei mai mulți ar studia și numai în al doilea rând s'ar jucă. Intre profe-

siunile viitoare avem în primul rând îmbrățișate: meseria, ingineria, medicina, agricultura, cariera învățătoarească și apoi celelalte funcții, etc. Interesant, riera de avocat puțin e poftită de băieți.

Cele mai plăcute materii de învățământ sunt: Istoria, Geografia, Rețeta Franceza, Citirea, Zoologia, L. română, Gimnastica, Chimia, Higiena, cele mai puțin preferate sunt: Muzica, Matematica, Gramatica, Caligrafia. Lucrul manual, Desemnul, Științele naturale și Dreptul. În privința lecturii menține situația de până aci. Interesul pentru cărțile religioase se menține. Dintre lucrările ce pot fi impuse copiilor acasă, conform situației lor sociale, cele mai plăcute sunt: Lucrările în grădinișă, îngrijirea animalelor, studiul istoriei, iar cele mai puțin favorite sunt: Lucrările prin curte, prin casă și la câmp.

Cu privire la joc sportul deja a întrecut pe toate celelalte jocuri până aci. Idealul băieților este: tata, oamenii virtuoși, eroii, școlarii și cei buni. Nu vor să se asemeze ca și la vârstele anterioare, cu cei răi și cei buni.

Cu privire la Matematică se constată pentru prima oară mare deosebire între numărul celor ce o preferă $16 \text{ b.} = 9,46\%$ și între a acelor, care nu o preferă $23 \text{ b.} = 14,56\%$ așa încât putem vorbi la aceasta vârstă și de Matematică ca de o materie mai puțin preferată.

b) Ce le interesează pe fetele de 12 ani.

La întrebarea I: Care obiect de învățământ îți place mai mult pentru ce? Au răspuns $98 = 100\%$. 18 preferă *Geografia* pentru că e folositoare 17, și pentru că e ușoară 7, 16 preferă *Matematica* pentru că e folositoare 11, și pentru că e bună profesoara 2, 14 preferă *Istoria*, pentru că e folositoare și 3 pentru că e bună profesoara; 8 *Religia*, pentru că vorbește despre Dumnezeu; 8 *Zoologia*, pentru că e frumoasă; 6 *Gramatica*, pentru că e folositoare, 9 *Franceza*, pentru că e ușoară, 6 *Citirea*, pentru că e ușoară, 3 *Gimnastica*, fără motiv, 3 *Chimia*, 2 *Higiena*, 2 *Muzica*, 1 *L. manual*, 1 *Poezia*, 1 *Botanica*.

La întrebarea II: Care obiect de învățământ îți place mai puțin ori nu îți place deloc și pentru ce? Au răspuns 95 fete, ceea ce reprezintă $96,93\%$ din numărul fetelor anchetate.

S-au declarat împotriva *Aritmeticii* 20 pentru că e grea; *Istoria* pentru că e grea 13, și pentru că se învață pe de rost 3; *Francezii* 11 pentru că nu o înțeleg; *Geografiei* 7 pentru că e grea; împotriva *Învățământului Civic* 7 pentru că nu este pentru fete motivează 6; *Citirii* 5 pentru că e multă, împotriva *Higienii* 5 pentru că li-e frică de bolnavi; *Științelor naturale* 4 pentru că sunt grele; împotriva *Lucrului manual* 3, pentru că se pune cu acul motivează unul; împotriva *Gimnasticii* 3, pentru că e grea profesoara; *Cântului* 3 pentru că nu au auz; *Caligrafiei* 2 pentru că e grea.

dere de timp, împotriva *Memorizării* 2, a *Gramaticii* 1, a *Desemnului* 1, a *Fizicii* 1 și împotriva *Chimiei* 1.

La întrebarea III: Ce citești mai bucuros? Au răspuns toate fetele anchetate. 49 citesc povești, 17 cărți religioase, 15 poezii, 4 lect. istorice, 4 romane, 2 lit. poporană, 2 Dimineața copiilor, 2 Lumea copiilor 1 lect. geografice, 1 Cărți de teatru și 1 gazete.

La întrebarea IV: Cu ce îți place să te ocupi mai bucuros, acasă dintre lucrările ce ți-se impun? Au răspuns $96=97,95\%$. 37 fac bucuros lucru de mână, 16 curățesc, 14 gospodăresc, 11 lucrează în grădină, 5 se joacă, 4 citesc, 3 cântă la pian, 2 șterg vasele, 2 merg la prăvălie, 1 îngrijește de frate, 1 desemnează.

La întrebarea V: Cu ce nu-ți place să te ocupi din lucrările ce ți-se impun acasă? Au răspuns $94=95,91\%$. 21 nu fac bucuros lucru de mână, 18 nu curățesc, 16 nu spală vasele, 4 nu plivesc, 4 nu îngrijesc animalele, 3 nu spasă, 3 nu aduc apă, 3 nu lucrează bucuros lucrări de economie, 3 nu citesc, 3 nu gătesc mâncările, 2 nu taie lemne, 2 nu se joacă, 2 nu lucrează în grădină, 2 nu lucrează bucuros în prăvălie, 2 nu calcă rufe, 2 nu lucrează în vie, 2 nu-i plac plimbările, 1 nu-i place să facă foc, 1 nu curăță grajdul.

La întrebarea VI: Cu ce te-ai ocupa acasă, dacă ai fi liber? Au răspuns $90=91,83\%$. 22 ar studia, 17 ar face lucru de mână, 10 s'ar jucă, 7 s'ar plimbă, 5 ar merge la teatru, 5 s'ar jucă cu păpușa, 3 ar pregăti mâncările, 3 ar sta la biserică, 2 ar cultivă flori, 3 ar lucra în gospodărie, 1 ar ședeă, 1 ar lucra prin casă, 1 ar îngriji animalele, 1 ar plivi straturile, 1 ar semăna legume, 1 ar cântă la vioară, 1 ar cheltui bani, 1 ar face muzică, 1 s'ar uita în oglindă, 1 ar mânca bomboane, 1 ar tăia lemne, 1 ar face sport, 1 ar ajuta săracii, 1 ar cântă la pian.

La întrebarea VII: Cu ce îți place sau de-a ce îți place să te joci? Au răspuns $94=95,91\%$. 54 se joacă cu mingea, 15 cu păpușa, 3 de-a scusele, 3 jocuri gimnastice, 3 Lupul și mielul, 3 baba oarba, 3 cu copiii la hora, 3 dansuri, naționale, 3 de-a școala, 1 diferite jocuri.

La întrebarea VIII: Ce ai vrea să fii? Au răspuns $94=95,91\%$. 3 vor să fie profesoare, 23 croitorese, 12 învățătoare, 9 gospodine, 6 acționare, 1 baletistă, 1 moașă, 1 dactilografă, 1 cond. de grădini de copii, 1 prințesă, 1 regină, 1 doctoriță, 1 farmacistă, 1 modistă, 1 călugăriță, 1 acalaureată.

La întrebarea IX: Cu cine vrei să te asemeni și pentru ce? Au răspuns $96=97,95\%$. 35 vor să se asemeni cu mama, 23 pentru că e bună, pentru că e frumoasă, 14 cu profesoara (o numesc) 6 pentru că e bună, pentru că e dreaptă, 12 cu tata, 5 pentru că e bun și 4 pentru că e harnic,

9 cu colegile bune și harnice, 7 cu eroii neamului, 4 cu femei cinstite, cu învățăloarea, pentru că e drăguță, 4 cu femei frumoase, 3 cu directorii, 2 cu oameni de științe.

La întrebarea X: Cu cine nu vrei să te asemeni și pentru ce? răspuns 94=95,91%. 52 nu vor să se asemeni cu colegile rele, leneșe, hoațe, 7 cu femeile rele și leneșe, 5 cu profesoara (o numesc) 4 cu tatăl lor pentru că e rău și bețiv, 3 cu unchiul, e rău și risipitor, 3 cu moșul pentru că e rău, 3 cu oamenii răi, 3 cu Cleopatra, 3 cu maimuța, 2 cu țigăncuța pentru că sunt răi, 2 cu bunica pentru că e bătrână, 2 cu ungurii pentru că sunt dușmanii noștri, 1 cu streinii, 1 cu mama pădurii, 1 cu hoții și 1 cu arșii.

Constatări și precizări:

Aici se constată pentru prima dată interesul pentru lectura pieselor de teatru și tot odată și pentru cercetarea teatrului.

Cele mai plăcute materii de învățământ sunt: Geografia, Zoologia, Matematica, Citirea, Botanica, Gramatica, iar cele mai puțin preferate sunt: Matematica, Istoria, Franceza, Instrucția civică, Muzica (cânt) Lectura religiilor se menține. Dintre lucrările ce li se impun mai bucuros fac lucrul de mână și grădinăria. Dacă ar putea petrece timpul după voia lor, cele mai multe ar studia ar face lucru de mână, s'ar jucă, s'ar plimbă și s'ar merge la teatru.

Tot jocul cu mingea și cu păpușa sunt jocurile cele mai plăcute acum. Cele mai multe vor să fie: profesoare, croitorese, învățătoare și gospodine.

Idealul lor este mama, profesoarele, tata și colegile cele mai bune. Fug de rău și urit și ele ca și băieții și ca și fetele la vârstele precedente.

2. Variația interesului copiilor de 12 ani în cele mai proprii expresii și manifestări ale lui.

a) Variația interesului băieților și a fetelor de 12 ani față de materiile de învățământ. Intreb. I.

Cel mai mare interes la 12 ani îl mărturisesc băieții față de Istorie 29,04%, care este cu mult mai mare, decât cel mai mare interes celor două sexe față de Geografie în care se manifestă fetele la această etate și care este cucerit de Geografie în proporție de 18,36%. Interesul fetelor pentru Istorie este 14,48%, iar al băieților pentru Geografie e 13,60%. La 12 ani interesul pentru Matematică este mai mare la fete, 16,11%, decât la băieți. 9,46%. Aceasta se constată pentru prima dată până aici. Tot pentru prima dată se constată și că interesul pentru Religie a băieților este mai mare — 10,06% decât al fetelor — 8,06%. Interesul pentru Gramatică și Citire al celor două sexe este destul de apropiat, până când pentru Memorizare băieții la această vârstă nu prezintă nici un interes. Față de Franceză interesul celor două

Materia de învățământ	Preferința în ‰	
	Băieți	Fete
Religia	10,06	8,06
Gramatica	4,73	6,12
Citirea	5,32	6,12
Memorizare	—	1,02
Franceză	10,06	9,18
Istorie	29,04	14,48
Geografie	15,60	18,36
Aritmetică	9,46	16,11
Șt. Naturale	6,49	9,08
Fizico-chimice	2,37	3,06
Geologie	1,17	—
Higienă	1,77	2,04
Gimnastică	3,55	3,06
Lucru manual	—	2,04
Cânt	1,77	2,04
Desemn	1,77	—

deasemenea se apropie, a băieților este ceva mai mare. Științele naturale cuceresc mai mulți aderenți printre fete, 9,08‰ decât printre băieți, 6,49‰. Față de Fizico-chimice interesul celor două sexe iarăși e destul de apropiat, dar mai scăzut, ca față de științele naturale. Geologia este preterată numai de băieți și încă într-o proporție foarte redusă. Higiena interesează și pe băieți și pe fete. Pe fete într-o proporție mai mare. Interesul față de Desemn a scăzut la fete total, la băieți a rămas într-o proporție redusă, 1,77‰. Din contră pentru Lucrul manual prezintă interes numai fetele, în proporție de 2,04‰. Față de Cânt, interesul celor două sexe deasemenea se apropie, dar destul de scăzut. La fete interesul e ceva mai mare 2,04‰ decât la băieți, 1,77‰. Ceva mai ridicat este interesul băieților și a fetelor față de Gimnastică și iarăși apropiat unul de altul. Băieți 3,55‰ Fete 3,06‰.

b) *Variația interesului băieților și a fetelor de 12 ani față de lectură. Întrebarea III.*

LECTURA	Preferință în ‰	
	Băieți	Fete
Povești	41,30	49,98
Poezii	15,25	15,30
Ziare	8,62	1,02
Cărți sfinte (relig.)	16,10	17,34
Reviste	5,17	4,08
Istorie	6,32	4,08
Romane	2,87	4,08
Geografii	1,15	1,02
Liter. poporană	2,04	—
Teatru	—	1,02

Puternicul interes față de povești manifestat până aci se menține și acum la ambele sexe. În al doilea, rând interesul ambelor sexe este îndreptat în spre cărțile religioase, în proporție foarte apropiată. Acelaș interes în proporție egală îl manifestă atât băieții cât și fetele față de poezii. Interesul față de ziare este mult mai mare la băieți 8,62%, ca la fete 1,02%. Tot așa stăm și cu interesul pentru reviste la cele două sexe, depărtarea însă nu este așa de mare. Literatura istorică interesează ambele sexe, pe băieți ceva mai mult 6,32% ca pe fete 4,08%, asemenea și lectura geografică. Aici este mai mare apropiere între interesul celor două sexe, dar proporția amândurora este mai scăzută, 1,15% la băieți și 1,02% la fete. Romanele sunt mai preferate de fete decât de băieți. Literatura poporană interesează pe mai pe băieți în proporție de 2,04%, pe când teatru numai pe fete în proporție de 1,02%.

c) *Variația interesului băieților și a fetelor de 12 ani față de diferitele lucrări ce ar săvârși ei acasă, dacă ar fi liberi. Întrebarea VI.*

LUCRAREA	Preferință în %	
	Băieți	Fete
Lucrări de casă	3,06	1,11
Grădinărit	4,29	3,33
Plugărit (l. câmp)	8,58	—
Comerț	0,61	—
Pasivitate	0,61	2,22
Meserii	14,09	18,87
Gospodărie	—	2,22
Studiul	25,13	24,41
Ingrijirea vitelor	2,45	1,11
Plimbări	2,45	7,77
Bucătărie	—	3,33
Vânătoare	3,06	—
Călărit	14,71	—

Cel mai mare interes al ambelor sexe este pentru studiu și în proporții aproape egale. 25,13% la băieți și 24,42% la fete. Proporții mai mari are interesul fetelor pentru meserii 18,87%, iar al băieților pentru călărit 14,71%. Băieții se interesează față de meserii în proporție de 14,09%. Pe fete nu le interesează călăritul deloc. Într-o măsură destul de apreciabilă îl interesează pe băieți plugăritul 8,58%, ceea ce pe fete nu le interesează. Lucrul în casă și grădinăritul interesează ambele sexe. Comerțul de datele acestea interesează numai pe băieți, dar și pe ei într-o măsură foarte re-

dușă. Gospodăria din contră interesează numai pe fete în proporție de 2,22%. Interesul pentru îngrijirea vitelor a scăzut simțitor la ambele sexe. Bucătăria interesează numai pe fete, după cum vânătoarea numai pe băieți. Comoția, pasivitate interesează ambele sexe în proporție ceva mai mare pe fete și tot așa și plimbarea.

d) *Variația interesului băieților și a fetelor de 12 ani față de joc și jucării. Întrebarea VII.*

JOCURI ȘI JUCĂRII	Preferință în %	
	Băieți	Fete
Cu mingea	33,85	62,24
„ dif. jucării	4,14	4,24
De-a prinsele	4,75	—
„ caii	1,78	—
„ soldații	2,97	—
„ ascunsele	3,18	—
Cu păpușa	—	15,90
De-a baba oarbă	0,59	3,18
„ școala	0,59	3,18
Foot-bal	43,36	—
Jocuri sociale	5,91	6,36
Șach	2,97	—

La 12 ani interesul fetelor este mai pronunțat cu mult decât al băieților, cu excepția interesului pentru sport, care este foarte pronunțat la băieți și față de care fetele n'au interes. Cele două sexe convin în două puncte, la interesul pentru jocurile sociale, care la băieți e în proporție de 5,91% iar la fete 6,36% și la jocul cu diferite jucării unde apropierea celor două sexe este și mai mare. La băieți 4,14% iar la fete 4,24%. *E primul caz, când și fetele au interes pentru diferite jucării în afară de minge și păpușă.* În colo interesul fetelor este exprimat în proporții mai mari ca al băieților astfel, interesul pentru jocul cu mingea la fete este 62,24% la băieți numai 33,85%, apoi interesul pentru jocul „de-a baba oarbă” și „de-a școala” care la băieți este 0,59% iar la fete 3,18%. Față de un singur joc special pentru fete cu păpușa — 15,90% — avem la această vârstă cinci jocuri de cari se interesează numai băieții. Acestea sunt: jocul de-a prinsele, de-a caii, de-a soldații, de-a ascunsele și Șachul.

e) Variația interesului băieților și a fetelor de 12 ani față de viitoarele lor profesii. Întrebarea VIII.

PROFESIUNEA	Preferință în %	
	Băieți	Fete
Doctor	7,12	1,06
Ofițeri	13,06	—
Ingineri	14,85	—
Comercianți	2,97	—
Preoți	4,75	—
Învățători	8,31	12,72
Artiști	—	1,06
Grădinar	2,36	—
Meseriași	21,97	25,44
Profesori	2,37	34,98
Advocați	1,78	—
Gospodari	6,53	9,54
Călugări	1,18	1,06
Oficianți	4,75	8,48
Farmacisă	—	1,06

Deasupra tuturor intereselor planează interesul fetelor pentru profesorat, în proporție de 34,98% față de care a băieților este într-o proporție disparentă 2,37%. Față de meserii interesul ambelor sexe este destul de pronunțat, totuși și aici fetele premere. Interesul lor e în proporție 25,44% pe când a băieților este 21,97%. Interesul băieților este mai pronunțat acum pentru inginerie 14,85% față de care fetele nu se interesează. La aceeași proporție se află interesul băieților pentru cariera de ofițeri ca și al fetelor pentru cariera de învățătoare. Băieții, pentru cariera învățătoarească mărită risesc interes în proporție de 8,31% egal cu al fetelor pentru cariera de funcționar, pentru care interesul băieților este numai de 4,75%. Pentru gospodărie interesul fetelor este mai pronunțat 9,54% decât al băieților 6,53%. De data aceasta interesul pentru medicină a fetelor 1,06% a rămas mai sub interesul băieților 7,12%. Interesul băieților pentru preoție este egal cu acela pentru funcționari 4,75%. Aproape la aceeași proporție se află interesul băieților pentru comerț ca și pentru grădărit. Fetele nu se interesează de aceste indelețniciri, recompensându-se cu arta pentru care au interes în proporție de 1,06%. Gospodăria află aderenți la ambele sexe. La fetele este mai mulți ca la băieți. Cariera de avocat nu ispitește; nici acum, 1,78%.

este proporția celor ce o doresc. Mai mult se aproprie interesul celor două sexe de călugărie. 1,18% băieți și 1,06% fete. Farmacia e dorită numai de fete în proporție de 1,06%.

f) *Variația interesului băieților și a fetelor de 12 ani față de idealul lor adecă de persoanele cu cari vor să se asemene. Întrebarea IX.*

Persoanele cu cari vor să se asemene	Preferință în %	
	Băieți	Fete
Mama	10,55	36,40
Tata	27,32	12,48
Fratele	4,97	—
Conșcolari	14,91	9,36
Învățători, profesori	—	18,72
Oameni virtuosi	18,63	4,16
Bărbați de stat	1,86	2,08
Eroii neamului	8,69	7,28
Missuri	—	4,16.

Interesul celor două sexe ca proporții se apropie a fetelor pentru învățătoare 18,72% cu al băieților pentru oamenii virtuosi 18,63%. Băieții nu vor deloc să se asemene cu inv. și profesorii lor. Fetele vor cu oamenii virtuosi în proporție de 4,16%. Față de eroii neamului interesul celor două sexe încă este destul de apropiat. Conșcolarii buni încă sunt luați drept modele atât de băieți cât și de fete. De către băieți în proporție de 14,91%, iar de fete 9,36%. Idealul fetelor este mama 36,40%, iar al băieților tata 27,32%. Fetele vor să se asemene cu tata în proporție de 12,48%; iar băieții cu mama în proporție de 10,55%. *Este primul caz, când e mai mare proporția dorinței de a se asemăna a fetelor cu tata 12,48% decât a băieților cu mama 10,55%.* Fratele este imitat numai de băieți 4,97%. Vanitatea temeiască rezultă din dorința de a se asemăna cu missurile în proporție de 4,16%.

(Va urma).

Cercurile culturale.

Trăim vremuri extrem de grele. Vremuri în cari și cei mai devotați apostoli ai binelui obștesc, sunt siliți să-și plece descurajați capul și să înceteze de a mai acționa spre înfăptuirea aceluia mereu dorit „mai bine“.

În mijlocul acestei dureroase crize atât materiale cât și morale, rămâne însă o tagmă de umili slujitori ai aceluia „mai bine“ cari n'au capitulat încă, și cari aș zice, nu vor capitula niciodată. Sunt aceia prea rar recunoscuți și mai ales, prea rar răsplătiți. crescătorii de oameni — sunt învățătorii.

Ei n'au încetat, cu toată vitregia vremurilor, să tindă în împlinirea cinstită a misiunii lor. Iar dovada vie a conștiințiozității, cu care înțelege această nobilă clasă de slujitori ai neamului să-și împlinească misiunea, o constituie între altele cercurile culturale.

La aceste cercuri culturale învățătorul, — atât cel abea ieșit de pe băncile școalei, cât și cel cu ani de experiență în urmă — are ocazia — primul să se desăvârșească în stăpânirea teoretică și practică a metodelor, iar celălalt să se poată pune la curent cu ultimele inovațiuni în știința educației.

Aceste cercuri culturale, sunt pentru învățătorii conștiință adevărate sărbători, închinată pe deoparte perfecționării lor, iar pe de altă parte, luminării poporului. Într'adevăr cercurile culturale, așa cum au fost preconizate de legiuitor și cum încep să fie organizate mai nou și în județul nostru, implică un dublu scop. Unul urmărește perfecționarea teoretică și practică a învățătorilor, iar celălalt țintește, luminarea poporului. Primul scop se atinge în ședința intimă când au loc conferințe și aplicațiuni cu caracter profesional și al doilea scop se ajunge prin ședință publică în care se desfășură un program artistic potrivit cu nivelul cultural și profesional al poporului.

Cercul cultural constituie pentru bunul învățător, o mică universitate liberă, unde el se poate informa și documenta asupra tuturor curentelor noi, privitoare la știința copilului și modul de a-l educa.

Mijloacele de informare, de care se folosește învățătorul sunt în primul rând conferințele ținute de colegi și care mai totdeauna caută să oglindească toate problemele pedagogice la oc-

dinea zilei. Dacă ne gândim acum că ceia ce se ilustrează în mod teoretic prin conferințe, este pus imediat în practică printr'o lecție inteligent pregătită și susținută, atunci putem spune că cercurile culturale pot fi considerate și un fel de mici laboratorii, unde învățătorul are ocazia să vadă, și să audă în marginile posibilului atât teoretic cât și practic, tot ceia ce constituie o preocupare în știința educației.

În afară de acestea însă, cercurile culturale, în altă ordine de idei contribuiesc la stabilirea unității spiritului profesional, învățătoresc și al solidarității de corp.

Venind mai des în contact unii cu alții, învățătorii se cunosc, urmează acel schimb de idei obișnuit între oamenii de aceeași carieră. Se creiază prietenii, se întocmesc, planuri de muncă, se emit păreri și sfaturi, însfârșit se creiază o mică societate de înși cari având aceleași idealuri și preocupări se înțeleg mai bine și pot concura mai cu folos la promovarea binelui obștesc.

Iată dar numai până aici atâtea motive cari determină învățătorim: a noastră a îmbrățișa cu drag cercurile culturale.

Întorcându-ne acum privirile la celălalt scop al cercurilor culturale, anume la luminarea poporului, vom vedea că și de data aceasta, se prezintă o serie de împrejurări cari stimulează râvna învățătorilor. Așa de pildă o conferință alcătuită după gustul priceperea și nevoile auditorului, este totdeauna o conferință gustată, o conferință care mulțumește atât pe ascultătorii ei, cari au avut prilejul, să-și îmbogățească pe nesimțite cunoștințele, cât și pe conferențiarul însuși care-și vede răsplata în dragostea cu care este ascultat. Pe urmă un program artistic, inteligent întocmit, constituie câteva ore de înălțare spirituală pentru popor. Tot odată prin această se mărește încrederea săteanului în binefacerile școalei. Căci ce satisfacție mai mare pentru el, decât a-și vedea odrasla cântând în cor, dansând jocuri românești, recitând sau citind bucăți din operele române sau străine?

Natural însă că Cercurile culturale prezintă încă multe lipsuri și adeseori neînțelegere din partea chiar a învățătorilor, dar date fiind vremurile, suntem destul de bucuroși când constatăm că totuși cercurile culturale, continuă a fi în stima și interesul corpului dascălesc. Dovada acestei afirmații o poate face cu prisosință județul nostru. Și pentru ca să dăm un exemplu cunoscut mai deaproape amintim de cercurile culturale ținute în orașul Arad. Cercurile culturale din orașul nostru sunt totdeauna ocaziuni de

afirmare a muncii și priceperii atât a celor cari conduc aceste cercuri, cât și a celor cari contribuie cu inteligența și bunăvoința lor, întru obținerea unor succese cât mai desăvârșite.

Pentru a ilustra și mai bine aceste afirmații ne permitem a aminti în treacăt unele probleme desbătute în recente cercuri culturale.

Se știe că problemele cari agită în prezent lumea pedagogică, sunt problemele școlii active cu multiplele lor aplicațiuni în metodică învățământului.

În cadrul acestor probleme, amintim conferințele în special asupra intuiției ținute de D-na V. Pagubă la cercul Nr. 1 și de D-șoara E. Șerbănescu la cercul Nr. 2 și asupra: „Principiile școlii active, integrale” ținută de D-l C. David, la cercul Nr. 2.

În aceste conferințe ascultătorii au putut să admire atât competența cât și claritatea în expunere a lor. Principiile expuse au fost ilustrate practic prin lecțiuni de intuiție de către E. Olinescu și M. Debrețin, deasemenea bine reușite.

Discuțiile ce au urmat au fost susținute cu un interes și o obiectivitate, care face cinste învățătorimei și în care s'a văzut viziunea clară și precisă a D-lui C. David, prin exemple concrete arătate și demonstrate pe tablă ce le motivase științific la conferința sa.

Deci înainte pe drumul ce ni se indică și cu toții vom afla mulțumiri în cercurile culturale.

Al Amancei
înstilutor, școala de aplicație de pe lângă
școala normală de băieți Ared.

Măsurarea inteligenței copiilor de 8—9 ani, dela șc. de aplicație de pe lângă școala normală de băieți, în anul 1931/1932.

(continuare)

După cum am amintit în numărul trecut, pentru a ajunge la o concluzie generală, am aplicat o serie de teste la toți elevii ce i-am examinat. Pentru cei care n'au deslegat pe cele ale vârstei lor, am început dela testele de 6 ani. Chestiunile dela vârsta aceasta au fost următoarele:

1. Deosebește dimineața de seară.
2. Definește prin folosință.
3. Copiază un romb.
4. Socotește 15 lei (a câte 1 leu).
5. Compară două figuri, ca frumusețe.

La prima întrebare, A. M. a răspuns bine. La a doua l-am întrebat succesiv să definească mai multe cuvinte ca: masă, cal, scaun, furculiță și mamă. Când l-am întrebat ce este masă, mi-a răspuns că: „este acolo în față“, arătând-o cu mâna. E greu și trebuie să fi f. atent la aprecierea răspunsurilor, căci s'ar putea clasa în f. multe feluri. Eu le-am împărțit însă în trei categorii. 1. Tăcerile simple; 2. repetiții; și arătări prin gesturi. Prima definiție A. M. a dat-o, arătându-mi masa. 2. Ce este calul? Mi-a răspuns așa: „calul e cal“. Repetirea constă după cum este destul de evident în a repetă însuși cuvântul spus de examinator. L-am întrebat după aceea ce este furculiță și mi-a răspuns: „e de lemn și fer“; dar scaunul ce este? A spus că e de lemn și stăm pe el. În cele din urmă l-am întrebat ce e mama? Sunt f. interesante răspunsurile ce le dau diferiți copii. Acesta mi-a răspuns: „mama este ca să ne fiarbă mâncare, să facă pâine și să meargă în oraș să cumpere haine.

Pentru vârsta de 8 ani la care se află el, răspunsurile sunt alabe; însă le-am luat ca bune pentru testele dela 6 ani. A treia chestiune a fost să copieze un romb. L-am dat o hârtie pe care era făcut romb și i-am spus să facă și el unul la fel. N'a putut să-l desemneze. În loc de romb a făcut un pentagon. A patra întrebare: să socotească 15 lei. A numărat bine. Ultimul test a fost: să compare ca frumusețe două figuri. A făcut comparații

corecte. La aceleași teste am examinat și pe M. El. A răspuns bine la toate chestiunile dela 6 ani, în afară de o singură definiție pe care n'a dat-o deloc. Când am întrebat-o ce e mama, a tăcut. Cu toate acestea este suficient ca 3—4 definiții să fie bune, ca testele să fie reușite. Ceilalți trei mi-au răspuns corect până la testele dela 8 ani. Am continuat cu întrebări dela vârsta de 7 ani, care au fost următoarele:

1. Arată mâna dreaptă și urechea stângă.
2. Descrie o gravură.
3. Execută 3 comisioane.
4. Socotește 9 lei dintre care 3 dubli.
5. Numește 4 culori.

La primul test ambii (M. El. și A. M.) au răspuns bine. Test II. Să descrie o gravură pe care le-am prezentat-o. Au descris-o bine. Test III. Să execute trei comisioane. Pentru acestea le-am spus pe rând: (examinarea am făcut-o individual) Te va duce și vei trage o bilă dela mașina de socotit, îmi vei aduce o carte din bancă dela tine și apoi creta dela tablă. Pentru ca testul să fie bun, nu se admite nici o greșală. Trebuie să execuți întocmai. Testul reușit pentru ambii. IV Să socotească 9 lei dela care trei dubli. Au socotit bine. V Să numească 4 culori. Am ales culorile roș, galben, albastru și verde, pentru că acestea sînt numiri mai obișnuite. Am căutat să evit numirea celor mai greșale. Pentru ca testul să fie reușit, nu se admite nici o greșală. A. M. a răspuns bine. M. El. însă n'a putut să numească culoarea albastră. Testul nereușit.

După ce am terminat cu testele inferioare vârstei lor, am trecut la cele superioare, unde i-am întrebat pe toți 5.

La 9 ani.

1. Dă rest la 20 lei.
2. Să definească superior folosului.
3. Recunoaște piesele monedei noastre.
4. Enumără lunile anului.
5. Trei cuvinte într-o frază.

La prima chestiune dela 9 ani A. M., după ce i-am spus cum trebuie să facă, l-am lămurit bine, a început să socotească. I-am spus că el e negustor și i-am dat mai mulți bani schimbați. Eu, am fost la el la prăvălie și am cumpărat o cutie cu cretă care costă 12 lei și o peniță cu 0,50 lei. Pe tot trebuie să

12,50 lei. I-am spus: „Eu îți dau 20 lei și tu dă-mi restul“. În loc să-mi dea 7,50 lei, mi-a dat 8,50 lei. Testul nu e reușit. Se consideră ca bun numai când dă rest exact. M. El. la fel. A doua întrebare să definească superior folosului. Deși A. M. a dat un răspuns la testele dela 6 ani care ar fi bun aici, nu-i suficient, căci cel puțin 5 răspunsuri bune trebuie, ca testul să se considere valabil. M. El. n'a putut răspunde. A treia întrebare, dacă recunoaște piesele monedei noastre. Cred că e prea ușoară această chestiune pentru orice copil de 8 ani. Nu există nici unul dintre toți și cei din clasa I, care să nu cunoască monedele. Testul bun pentru toți. IV Enumără lunile anului. Cei doi A. M. și M. El. n'au știut. La această întrebare trebuie să răspundă în 15 secunde. Se tolerează inversiuni. G. Tr. la prima chestiune să dea rest n'a știut. S. V. și D. M. au răspuns bine. La a doua să definească superior folosului G. Tr. s'a legat de definiții, care după cum se vede își au originea în lecțiile dela școală. Când l-am întrebat ce e masa, scaunul etc. a răspuns „un lucru“ iar mama este pentru că ne are pe noi, ne lucrează și ne cumpără haine. Testul bun III Recunoaște piesele monedei noastre (bine). IV Enumără lunile anului. N'a putut spune decât câteva, începând cu Februarie. Testul nerezolvat. S. V. a răspuns bine la toate întrebările, în afară de lunile anului, la care a mărturisit că nu le știe. D. M. a răspuns f. corect la toate testele vârstei acesteia. După aceasta, le-am pus câteva întrebări cu chestiuni ușoare pentru vârsta de 9 ani, la cari mi-au dat răspunsuri f. curioase și interesante. 1. Cânt pierzi trenul, ce trebuie să faci? (i-am întrebat pe rând) A. M. îmi spune c'ar plecă pe jos M. El. n'a putut să mai înțeleagă întrebările. N'a mai răspuns nimic. G. Tr. tot această întrebare, spune la fel cu A. M. D. M. dă singurul răspuns bun, zicând c'ar așteaptă alt tren. S. V. însă mi-a spus c'ar fugi după el. În afară de răspunsul dat de D. M. nici unul nu e bun. A doua întrebare a fost: Când te lovește un coleg din greșală, ce faci? A. M. a spus la început, că nu-l nimic și apoi a zis c'ar plânge. G. T., D. M. și S. V. au spus că l-ar iertă. III Când ai stricat un lucru care nu-i al tău, ce trebuie să faci? Le-am spus de ex. dacă ați sparge un geam ori ați strica vreun tablou? A. M. mi-a spus că ar plânge și după aceea l-ar plăti. G. Tr. și D. M. spun că ar trebui să-l cumpere imediat. Ș. V. însă îmi spune c'ar fugi. Răspunsu-

rile căpătate dela D. A. și G. Tr. sunt satisfăcătoare. Celelalte nu. Se tolerează un răspuns rău din 3.

Chestiuni mai grele, pentru 10 ani.

I-am întrebat iarăși pe toți, de curiozitate A. M. îmi răspunde la prima chestiune „când întârzii dela școală, ce trebuie să faci, că trebuie să rămână acasă. G. Tr. îmi spune, că trebuie să se grăbească, să ajungă. D. M. la fel. A doua întrebare, la care a răspuns decât D. M. a fost: „Înainte de a începe un lucru nou de seamă, ce trece să faci? Ea a răspuns că mai întâi să roagă și apoi se gândește. A treia chestiune. Dacă te întreabă cineva despre o persoană pe care ai cunoaște-o puțin, ce trebuie să-i spui? — G. Tr. și D. M. ar spune că n'o cunosc, sau că e bună. Ambii au dat răspunsuri bune. Pentru ca testul să fie reușit, trebuie ca cel puțin 3 răspunsuri din 5 să fie bune. Testul este bun numai pentru D. M.

IV Critică fraze lipsite de sens.

Le-am spus la fiecare în parte. Am să-ți citesc de aici ziceri, în care sunt vorbe și glume, cari n'ar trebui. Apoi am citit rar și tare: „Un nenorocit de biciclist și-a spart capul pe pietre și a murit imediat; cineva, l-a dus la spital și-i e foarte mult, că n'ar mai scăpa“. D. M. mi-a răspuns bine, zicând că nu trebuie să-l mai ducă la spital dacă murise; iar G. Tr. a răspuns că „nu trebuia să meargă biciclistul prin pietre, ca să-și spargă capul“. 2. Am trei frați: Petru, Ionel și eu. D. M. mi-a spus că toți trebuie să fie trei și atunci am numai doi frați. S'a găsit erii la marginea orașului corpul unei fete, tăiat în bucăți; se crede că s'ar fi omorât singură. — G. Tr. mi-a răspuns, că nu era ea proastă să se omoare singură; iar D. M. curioasă, îmi spune „Cum!? Dacă s'ar fi tăiat în două, trebuia să moară. N'a putut să se taie în mai multe bucăți. D. M. a dat răspunsuri suficiente pentru ca testul să fie reușit. 3 răspunsuri bune din 5. Altă întrebare tot pentru vârsta de 10 ani, a fost

Să orânduiască 5 greutate deosebite.

Pentru proba aceasta am folosit 5 cutii de mărime egale pe care le-am potrivit să fie una de 10 gr., 16 gr., 22, 28 și

gr. Dintre toți numai D. M. și S. V. le-au aranjat bine. Înainte de a începe le-am atras atenția că nu sunt toate deopotrivă de grele. Dacă copilul nu poate să le orânduiească prima dată, se lasă și a doua oră și chiar a treia oară, însă nu se admite nici o greșală.

Reproducerea a 2 deseme.

Le-am prezentat la fiecare în parte câte 2 deseme; însă înainte le-am spus: „băgați de seamă că vi-l arăt și-l iau după aceea, iar voi trebuie să-l faceți. Desemnul trebuie arătat timp de 15 secunde. Interesant! A. M., care deja rămăsese la testele dela 9 ani și nu putuse face un romb, a desemnat bine ambele desene. S. V. și G. Tr. au făcut bine desemele. D. M. însă n'a făcut decât un desen bine. Testul se consideră ca bun, când cel puțin un desen și jumătate din celelalte e bun. Ultima chestiune dela această vârstă și pe care n'a rezolvat-o nici unul, a fost de a forma o frază în care să se afle 3 cuvinte, pe care le dădusem eu.

Ultimul test a fost cel dela 12 ani în care sunt chestiuni prea grele pentru vârsta de 8 ani. La prima, care e „să reziste la o sugestie a putut să răspundă numai D. M. — I-am arătat tot câte două linii, dintre care una era mai mare. I-am arătat 3 perechi de linii la rând. De obicei, copiii cari nu sunt atenți și răspund mecanic, dacă văd că și la a doua pereche una e mai mică și alta mai mare, răspund până la capăt la fel, cum a făcut G. Tr. D. M. însă, a observat că a IV pereche de linii erau egale și tot așa până la sfârșit. La o altă chestiune din acest test, s'au apropiat puțin de succes D. M. și G. Tr. Această chestiune a fost de a spune 65 cuvinte în 3 minute. D. M. a spus 65 cuv. însă în 4 minute; iar G. Tr. 54 în 3 minute și $\frac{1}{2}$. Nu am luat ca bine aceste răspunsuri.

În sfârșit, după ce am terminat cu totul, am calculat vârsta mentală și câtul intelectual al fiecăruia. Pentru o mai ușoară înțelegere voi calcula aici la primul dintre elevi, iar la ceilalți voi da numai rezultatul. Prima dată am început cu testele corespunzătoare vârstei sale și am însemnat cu + testul la care a reușit și cu — (minus) la cel nereușit. Am continuat tot așa până unde am mai putut să mai deslege nici o chestiune. Mai jos se vede că am a răspuns elevul A. M.

	A. M. Vârsta cronologică 8 ani și 8 luni Vârsta mintală 7 ani și 8 luni
	— 6 ani —
+	Deosebește dimineata de seară.
—	Copiază un romb.
+	Fă o comparație estetică.
+	Definește prin folosință.
+	Socotește 15 lei.
	— 7 ani —
+	Arată mâna dreaptă și urechea stângă.
+	Describe o gravură.
+	Exec. trei comisioane.
+	Socotește 9 lei din care 3 dubli.
+	Numește 4 culori.
	— 8 ani —
+	Mingea pierdută în câmp.
—	Numără înapoi dela 20—1.
+	Observă lipsa la o figură.
+	Compară două obiecte din amintire.
—	Dă data zilei.
	— 9 ani —
—	Dă reșt la 20 lei.
—	Definește superior folosului.
+	Recunoaște piesele monedei noastre.
—	Enumără lunile anului.
—	Chestiuni generale.
	— 10 ani —
—	Orânduiește 5 greutate.
+	Reprodă 2 desene văzute.
—	Critică fraze lipsite de sens.
—	Chestiuni grele.
—	3 cuvinte într'o frază.

Care este inteligența acestui elev? Se observă că la fiecare vârstă sunt puse câte 5 întrebări. 5 răspunsuri bune vor fi de un an de vârstă mintală. Un răspuns bun este $\frac{1}{5}$. Aflând valoarea lui $\frac{1}{5}$ din 12 luni (1 an) = 2 luni. La testul dela 6 ani are ca este egal cu 9 luni; la 7 ani, are 1 an complet; la tstele de

8 ani are $\frac{2}{3} = 7$ luni; iar la 9 ani și 11 ani $\frac{1}{5} - A \frac{1}{5} = \frac{2}{5} = 4$ luni. În total $9+7+4=20$ luni ceea ce este egal cu 1 an și 8 luni.

Anii se socotesc dela ultimul test, rezolvat complet. La el se consideră deci 5 ani $+1+1$ (dela 7 ani) $+8$ luni $=7$ ani și 8 luni. Elevul din acest tablou are 7 ani și 8 luni vârstă mintală.

În afară de modul acesta de exprimare a vârstei mintale, mai e încă un fel, sub formă de raport. Această formulă e după Stern și se numește cât intelectual. Consistă în rezultatul împărțirii vârstei mintale la vârsta cronologică. A. M. are vârsta mintală 7 ani și 8 luni; iar vârsta cronologică 8 ani și 8 luni.

Câtul intelectual $= \frac{7 \text{ ani și } 8 \text{ luni}}{8 \text{ ani și } 8 \text{ luni}} = 0,8$ Câtul intelectual e mai mic decât 1. Elevul e întârziat 1 an. Când câtul intelectual e mai mare ca 1, copilul este înaintat mintal; iar dacă este egal, elevul este atunci normal.

Rezultatul la ceilalți.

2. G. Tr. Vârsta cronologică $=8$ ani și 8 luni.
Vârsta mintală $=8$ ani și 6 luni.
Câtul intelectual $= \frac{8 \text{ ani și } 6 \text{ luni}}{8 \text{ ani și } 8 \text{ luni}} = 1,009$. norm.
3. M. El. Vârsta cronologică $=8$ ani și 11 luni.
Vârsta mintală $=7$ ani și 1 lună.
Câtul intelectual $= \frac{7 \text{ ani și } 1 \text{ lună}}{8 \text{ ani și } 11 \text{ luni}} = 0,79$. întârziată.
4. D. M. Vârsta cronologică $=8$ ani și 3 luni.
Vârsta mintală $=9$ ani și 6 luni.
Câtul intelectual $= \frac{9 \text{ ani și } 6 \text{ luni}}{8 \text{ ani și } 3 \text{ luni}} = 1,15$ înaintată 1 an.
5. Ș. V. Vârsta cronologică $=8$ ani și 6 luni.
Vârsta mintală $=8$ ani și 6 luni.
Câtul intelectual $= \frac{8 \text{ ani și } 6 \text{ luni}}{8 \text{ ani și } 6 \text{ luni}} = 1$. normal.

Riza Ilie
cls. VII normală

D I V E R S E.

Expoziția internațională a copilului.

Importanța studiului copilului, problemă îmbrățișată și de revista noastră cu atâta căldură și interes, se vedește în Expoziția internațională a copilului, pe care societatea Principele Mircea, de sub președinția M. Regina Maria o va organiza în luna Maiu a. c. la București (Parcul Carol).

Asociația profesorilor secundari de pedagogie din România constată de datorita ce revine țării noastre din privilegiul primei expoziții internaționale de copii găzduită pe pământul românesc, a hotărît, să participe la această desvelire a sufletului copilăresc, prezentând și dânsa două feluri de manifestări ale sufletului copilului român: posibilitatea de a întrebuiți scrisul propriu și interesul de a cercela scrisul altora prin următoarele lucrări:

1. Aptitudinea la scrierea corectă a copiilor din școala primară
2. Literatura pentru copii și tineret.

Deși, pe când cititorii noștri vor lua cunoștință despre această problemă, timpul prezentării rezultatului anchetei va fi expirat, totuși, fiindcă rezultatele acestor anchete ne folosesc și nouă, pentru a avea criterii de apreciere în aceste două chestiuni, pentru județul nostru, comunicăm instrucțiunile ce le-am primit în această chestie dela centru, din București, gândind cititorii noștri să execute aceste lucrări *conform instrucțiilor* ce comunicăm, iar rezultatul să ni-l trimită până la 15 Aprilie. Rezultatele site înainte de acest termen, vom încerca să le transmitem la București eventual prin curier, pentru ca să fie prezentat în totalul general al rezultatului anchetelor din țară și județul nostru.

În orice caz pentru data ce ni se cere prin instrucțiuni vom trimite rezultatele anchetelor întreprinse de noi în orașul Arad.

APTITUDINEA LA SCRIEREA CORECTĂ A ȘCOLARILOR PRIMARI

I N S T R U C Ț I U N I

I. *E foarte util să cunoaștem aptitudinea la scrierea corectă a școlarilor primari:*

a) pentru a ști cât să le cerem și lor și învățătorilor lor.

și b) pentru a avea un criteriu just și obiectiv de apreciere a progresului lor și a meritului sau vinei învățătorilor. În modul acesta elevii n'ar mai fi în

vărați cu lecții și teme suplimentare și n'ar mai fi certați pentru greșeli inerente vârstei; iar învățătorii nu s'ar mai alarma de greșelile școlarilor lor, când acestea ar fi legitime.

Pentru aceasta însă e nevoie ca în clase să fie afișate *baremuri de aptitudine la scris*, cu care să se poată compara aptitudinea elevilor.

Cercetarea noastră va duce la alcătuirea acestor baremuri, cari vor fi diferite după sat și oraș; iar la oraș după școalele centrale și după școalele periferice; în fine diferite și după sex. De aceea cercetările vor fi grupate după aceste puncte de vedere și rezultatul lor consemnat în tablouri speciale.

II. *Măsuri pregătitoare*. 1. Se vor alege pentru cercetare, numai clase conduse de învățători *conștiințioși*, indiferent dacă sunt mediocri sau eminenți; căci vrem să constatăm ce se poate realiza cu oamenii pe care-i avem, când sunt conștiințioși. Nivelul mijlociu al unor astfel de clase va fi considerat ca *nivel normal exigibil* tuturor.

2. Se va da fiecărui elev câte o foaie de hârtie (liniată, pentru a putea scrie mai bine) și i se va cere să scrie imediat pe un colț de sus *sexul, clasa și vârsta*. E nevoie de aceste date, pentru a se putea grupa deosebit toți elevii de aceeași clasă și vârstă, căci un elev de 8 și jum. ani din clasa III-a și altul de 10 ani tot din clasa III-a nu pot fi socotiți egali; iar fetele se deosebesc de băieți.

3. Cercetarea se va face prin *dictare*. Se va dicta bucata: „Copii, fiți cuminiți!“, pe care o reproducem aici spre a putea servi ca bază de control celor ce vor cerceta lucrările:

Copii, fiți cuminiți!

Constantin e în vârstă de unsprezece ani. | Tatăl său e funcționar. | Azi dimineață mama i-a zis: | „Constantine, du-te la școală și fii cuminte!“ | El s'a dus la școală, | dar n'a ținut seama de vorbele mamei. |

Iată ce a făcut: | a spart un geam, | a râs de copiii săraci | și a bătut pe verii săi Florea și Alexandru. |

Fiindcă n'a fost cuminte, | părinții s'au supărat. | „Cum ai spart geamul? | De ce ai râs de copiii săraci? | Ce ți-au făcut verii tăi?“ | Îl certă mama, | când veni acasă; | iar tata se răsti la el așa: | „Să fugi din ochii mei! | Nu-mi trebuie asemenea copil!“

4. Se va alege pentru dictare *ora II-a dintr'o dimineață de școală*

III. *Norme pentru dictare*. 1. La dictare să nu se dea copiilor nici o indicație de ortografie și de punctuație, nici cu vorba, nici cu tonul, adică să nu li se spună de exemplu: „aici e apostrof“, „aici e punct“, etc.; nici să nu se exagereze ridicarea glasului la virgulă sau scoborîrea lui la punct, cu scopul de a le indica copiilor punctuația. *Ci să citească firesc*, lăsând copiilor tot meritul de a ortografia și punctua.

Nu trebuie uitat că facem această cercetare pentru a cunoaște *realitatea* și că dacă copiii vor fi ajutați să scrie mai corect decât sunt realmente în stare, atunci baremurile vor arăta un nivel superior celui real și în consecință vor apăsa viața școlii, în loc de a o normaliza, căci vor cere și învățătorilor și copiilor mai multă muncă decât e drept să li se ceară.

2. Întâi se va citi elevilor *toată bucata* pentru a li se da ideea totalului și a fi astfel orientați în lucrul lor. Apoi li se va dicta *fragment cu fragment*, așa cum indică barele de pe text, cari au fost puse în locul pauzelor firești, iarăși pentru a fi drepti cu copiii, fără a le face concesie.

Fiecare fragment se poate repeta, dacă e nevoie, căci trebuie ca toți copiii să scrie tot ce se dictează. Elevii repetenți vor fi excluși de la această cercetare.

2. se va supraveghea ca elevii să nu copieze unul de la altul și să nu copieze între ei.

IV. Strângerea lucrărilor. Lucrările strânse se vor grupa astfel:

1. Fete oraș centru
2. Fete oraș periferie
3. Băieți oraș centru
4. Băieți oraș periferie
5. Băieți sat.
6. Fete sat.

Cercetarea lucrărilor. 1. La cercetarea lucrărilor, fiecare grupă de lucrări va împărți mai întâiu pe clase și vârste astfel:

Clasa II { între 8—9 ani
 " 9—10 ani.

Clasa III { între 9—10 ani
 " 10—11 ani.

Clasa IV { între 10—11 ani
 " 11—12 ani.

Deci vor fi câte 2 grupe de fiecare clasă.

2. Lucrările se vor cerceta confruntându-se cu textul model pentru a fi de apreciere la toți anchetatorii.

3. Se consideră greșeli atât neîntrebuințarea semnelor, cât și întrebuințarea lor unde nu trebuie, de exemplu e greșeală de linioară și în „ia zis“, și în „fii te minți!“.

4. Numărul greșelilor făcute de fiecare copil și la fiecare fel de greșeli, se înregistrează într'un tablou ca cel anexat aci, în care se vede cum au fost trecute greșelile a 2 copii și cum au fost la sfârșit totalizate coloanele din tablou

Cl. III băieți, oraș-centru, între $8\frac{1}{2}$ — $9\frac{1}{2}$ ani.

No. curent											A—Z		Auz și Pronunție	Amplază
	/	'	—	?	!	:	"	,	.	;	Nume propriu după . . .	?		
1	2	3	2	'	'	2	3	5	4	1	—	2	3	5
2	1	1	—	—	—	1	1	4	1	1	—	—	1	1
3														
.														
.														
.														
Total														

Explicarea titlurilor din tabloul greșelilor. Coloanele până la A-Z sunt mai inteligibile și nu mai au nevoie de explicare. Să lămurim pe cele de la A-Z

1. A-Z înseamnă aptitudinea de a întrebuința literele mari:

a) La nume proprii și b) după punct, după semnul întrebării și după semnul exclamării.

2. *Auz și pronunțare* înseamnă defecte de auz și de pronunție, cari se manifestează în scris prin:

a) Greșeli de articol, de exemplu „părinți” în loc de „părinții”.

b) Omisiune de litere, de ex. *fincă* în loc de *fiindcă*.

c) Adaos de litere, de ex. *săracii* în loc de *săraci*.

d) Schimb de litere, de ex. *Floria* în loc de *Florea*.

3. *Analiză* înseamnă incapacitate de a deosebi vorbele din propozițiune, care se manifestează ori în contopire de vorbe, ori în desfacerea lor, de exemplu:

a) *afăcut* în loc de *a făcut*; *iazis* în loc de *i-a zis*.

b) *cu minte* în loc de *cuminte*; *fi-fi* în loc de *fiți*.

NOTA. — În cazul *ia zis* în loc de *i-a zis*, sunt 2 greșeli: lipsa linioarei de unire și incap. de analiză.

Încheerea lucrărilor de cercetare. La încheerea lucrărilor se vor obține 24 tablouri la orașe și 12 tablouri la sate, astfel: 1. la orașe, 3 clase de băieți centru, a câte 2 tablouri după vârstă, fac 6 tablouri, și alte 6 pentru clasele de băieți periferie. Asemenea 12 tablouri pentru fete fac în total 24 tablouri la orașe.

2. La sate, ne mai fiind vorba de școli centrale și periferice, vor fi 6 tablouri pentru băieți și 6 pentru fete, adică în total 12.

Astfel de tablouri obținute în diferitele părți ale țării, vor fi centralizate apoi la București, dacă le vom primi înainte de 15 Aprilie.

Cărți și reviste.

I. C. Petrescu conf. la universitatea din București: *Regionalismul educativ*. Biblioteca institutului pedagogic român.

Lucrarea e împărțită în două capitole: *Regionalismul în școală* și *Metoda educației regionaliste*. Capitolul I conține următoarele chestiuni:

I. *Democratismul și descentralizarea administrativă*. Constă în faptul, că deodată cu înstaurarea democratismului în viața politică, unitățile sociale mai mici au obținut dreptul ca cel puțin în unele privințe să-și gospodărească singure interesele. Ne arată ce s'a făcut în privința aceasta în Franța, Germania, Polonia și Jugoslavia. Amintește și încercările de descentralizare făcute la noi.

II. *Aspectele regiunii: geografic, cultural și istoric*.

Prezintă în fugă dovezi din cari reiese influința formativă a regiunii geografice asupra omului. Aplicând acest adevăr la noi în țară află că influința regiunilor noastre de munte, de deal și câmpie se observă mai ales la elevii de cl. I primară. Cu mult mai pronunțată decât influința mediului cosmic este influința mediului social. Arată provinciile noastre sub acest raport.

III. *Cum se înțelege problema regionalismului educativ în alte țări*: În Anglia s'a început în 1914 o acțiune sistematică pentru realizarea regionalismului școlar. În Franța teoretic, mișcarea s'a început pe la începutul sec. XIX. În 1911 s'a înființat în Paris o societate pentru studii regionale.

În programele oficiale din 1920 există înscris studiul amănunțit al regiunii, în care se găsește școala.

IV. Regionalismul din punct de vedere psihologic și pedagogic.

Sufletul uman ori și unde ar trăi el pe globul pământesc, crește prin reacții provocate de mediul înconjurător, pe care în mod sumar și confuz îl și cunoaște la intrarea în școală. Școala nu ține seamă de aceasta și astfel copilul se depărtează de metoda de a cunoaște realitatea prin propriile sale simțuri.

Cu mici variante, cărțile noastre de școală cuprind aceleași noțiuni, ca și cărțile altor popoare.

Pedagogii, începând din sec. XVII-lea, au cerut insistent, un învățământ, care să plece dela contactul direct cu realitatea înconjurătoare.

Ingrămădirea de studii face aproape imposibilă aplicarea metodei regionaliste care e mult mai importantă decât programa.

Metoda regionalistă cere nu de a se studia diferitele obiecte de învățământ, ci când principiul intuiției, ci de a studia sub toate aspectele ei viața regională, pe baza de intuiție și experiență personală și numai ocazional cunoștințele, cari se leagă de acestea.

V. Raportul dintre regionalism și naționalism.

Regiunea este o unitate organică, a unui organism mai mare, care este patria. De aceea, între regionalism și naționalism nu este antagonism, precum antagonismul este și nu poate fi între celule sau între membrele unui organism și organismul însuși. Din potrivă solidaritatea unui organism e cu atât mai puternică cu cât funcțiunile sunt mai diferențiate. Prin urmare, aplicând o educație regionalistă întărim naționalismul.

VI. Aplicații la problema regionalismului educativ.

Actuala organizație a învățământului nostru primar, per mite prin cele două curente suprapuse, aplicate regionalismului.

Din cauza lipsei de înțelegere a metodei regionalismului educativ, unii dintre conducătorii școalei românești, ba și unii învățători, sub cuvânt că nu dă roade, intenționează respective cer, desființarea cursului complementar (al doilea ciclu).

Punctul slab în actuala organizație a școalei primare e programa și metoda primului ciclu, pentru care avem aceleași programe peste toată țara, nerespectând caracterul regional.

Aplicarea principiului regionalist se poate face și în ce privesc manualele didactice. Ele să nu fie aceleași pentru toată țara, ci să varieze dela regiune la regiune.

Capitolul II. tratează următoarele probleme.

I. Fundamentarea psihologică a metodei regionaliste:

Metoda regionalistă se impune ca un corolar al principiului intuiției despre necesitatea aplicării căruia nu numai că azi nu se îndoește nimenea, dar el a fost dintâiu principiu validat în pedagogie când aceasta a început să se închege în sistematizare.

Desvoltarea omului depinde de mediul cosmic și social în care trăiește. O apăsătoare fundare în cunoașterea acestui mediu, e prima condiție a unei educații fructuoase. După vârsta pubertății regionalismul poate fi depășit.

II. Regionalismul educativ în Anglia și Franța.

Fundatorul regionalismului în Anglia este Patrick Geddes, care organizează în 1880 la Edinburg o școală de vacanță. La început regionalismul englez se ocupă mai ales de adunarea documentelor privitoare la evoluția istorică a unei localități sau a unei regiuni. Predomina interesul sociologic.

Interesul educativ s'a manifestat mai târziu.

Exemplul de experiență a regionalismului educativ ni-l prezintă pe profesorul *Valentin Bell* care-l aplică într-o școală primară din Lambeth.

Bell, constatând că elevii săi nu prea înțeleg ce face depășia experiența lor. Împărți clasa în grupe de 3—4 elevi, cărora le dădu însărcinări în afară de școală, să caute tablouri, hărți, planuri, cărți poștale, fotografii etc. din acelea cari se refereau la localitatea respectivă.

În Franța experiențe de educație regională s'a făcut la școala normală din Port-henay. La începutul anului școlar se propune elevilor o listă de subiecte referitoare la diferitele epoci ale istoriei regiunii respective.

În programa lui Bell, studiul regional ocupă o oră pe săptămână. Prin urmare regionalismul este considerat ca un studiu adăugat celorlalte; pe când în Franța se aplică metoda regionalismului numai la istorie și geografie.

III. Folosirea metodei regionaliste în educație.

Copilul crește deodată cu cerul său de experiență. Toate aspectele vieții sunt pentru copil o realitate indivizibilă. Pe măsură ce sufletul copilului se dezvoltă, se mărește și cerul de experiență. Trecerea dintru'n cerc în altul se produce foarte lent.

La intrarea în școală dela început se crează un orizont foarte larg pe care ochiul copilului nu-l poate cuprinde și pelângă aceasta realitatea i se prezintă fragmentată în diferite obiecte de învățământ, a căror legătură numai o minte cu o mare putere de abstracție o poate face, din care cauză elevii nu reușesc aproape nici odată, să câștige o privire unitară despre lume și viață. Metoda regionalistă are menirea să înlăture aceste inconveniente și să sădească în sufletul lor virtuți active, să-i facă întreprinzători și capabili să se orienteze și să se adapteze în orice mediu.

Teoria regionalismului educativ, în practică îmbracă două forme: metoda centrelor de interes și metoda monografică.

IV. Metoda centrelor de interes.

Deosebirea între cele două metode este că punctele lor de vedere sunt diferite. Metoda centrelor de interes se orientează după sufletul elevului, dând cunoștințelor unitatea dictată de interesul lui; pe când unitatea cunoștințelor prin metoda monografică rezidă un obiect. La prima avem o unitate psihologică, iar la a doua o unitate sociologică.

Cel mai de seamă reprezentant al metodei centrelor de interes este Decroly. El grupează ideile în jurul următoarelor două centre:

1. Cunoașterea de către copil a trebuințelor sale.

2. Cunoașterea mediului. La prima grupă aparțin:

1. Trebuința de a se hrăni. 2. Trebuința de a lucra contra intemperiilor. 3. Trebuința de apărare contra primejdiilor și a diverșilor dușmani. 4. Trebuința de a munci și de a se recrea.

La grupa a doua aparțin: 1. Copilul și familia. 2. Copilul și școala. 3. Copilul și societatea. 4. Copilul și animalele. 5. Copilul și plantele. 6. Copilul și pământul. 7. Copilul și soarele, luna și stelele.

V. Metoda monografică în învățământ.

Prin această metodă se tinde la cunoașterea aprofundată a colțului de pământ pe care îl locuiește elevul și de care apoi se va lega cu tot sufletul său.

În studiul regiunii se preconizează două căi:

1. Elevii înșiși întreprind cercetări, sub direcția profesorului. 2. Elevii se folosesc în același timp de materialul deja adunat de către specialiști și societăți științifice.

VI. Considerații asupra modului de aplicare a metodei regionaliste în școala românească.

Aici ne arată încercările de natura aceasta încercate la noi. Conchide că nu s'au putut realiza nimic din cauza programelor extrem de încărcate. Ne prezintă următorul:

chestionar al monografiei comunei.

1. Trecutul legendar și istoric.

Legende, tradiții și amintiri despre întemeierea satului. Legende, tradiții și amintiri despre fiecare loc din sat. Adevărul istoric despre întemeierea și trecutul satului. Satul în timpul războiului cel mare și starea lui sub dușmani sau Ruși.

Acte vechi... Cruci cu vechi inscripții. Monede vechi. Unelte sau orice fel de obiecte vechi preistorice. Urme de vechi viață animală.

2. Despre aspectul fizic.

Planul satului. Pământul, munți, dealuri, văi coaste, piscuri, platouri, etc. Toate cu numirile și poveștile lor. Ape la fel. Clima (temperatura, starea de umiditate și vânturile după anotimpuri).

3. Îndărarea teritorială, populația, mișcarea populației.

Satele din cari se compune comuna. Numele diferitelor pătri din sat. Populația lor. Vatra satului. Întinderea. Naționalitatea. Români. Străini. Religia. Creștini. Altele confesiuni. Nașterile în ultimii 10 ani. Morți în acești 10 ani. Căsătorii în acești 10 ani. Câți trăesc necununată? Câți căsătorii au dispensă de vârstă? Câte divorțuri, câte adopțiuni și legitimări în ultimii 10 ani? Imigrațiuni și emigrațiuni. Cauzele. Prin ce sunt în legătură cu țara în obârșie cei ce au venit de aiurea?

4. Starea economică.

Situația satului după împroprietărire. Venitul brut al unui an.

Agricultura Întinderea locului arabil... locuri sterpe... izlaz.. Ce se cultivă? Se fac culturi sistematice? Producția pe ha? Cât se plătește ziua de lucru cu brațele? Dar cu vitele? Sărbători păgânești.

Grădinarie. Ce zarzavaturi se cultivă? Au toți sătenii grădini pe lângă casa lor? Ce grădini le slujește de pildă?

Pomi roditori. Felurile de pomi. Cum sunt îngrijii? Cazane sistematice. Povere (velințe) Cuptoare de uscat. Comerț cu fructele. Dulceturi și magiunuri.

Vița de vie Întinderea viilor. Câte aparțin statului? Câte particularilor? Felurile arborilor?

Plante textile. Întinderea pe care se cultivă. Ce fac din ele?

Pășunatul. Întinderea pășunelor. Islazul. Nutrețurile artificiale. Plata pășunatului.

Creșterea vitelor. Catagrafia lor. Câte case au grajduri pentru vite? Felul grajdurilor și materialul din care sunt construite. Câți săteni n'au vaci cu lapte? Câți pot vacile la jug? Cum îngrijesc vitele?

Stupi. Câți sunt? Câți primitivi? Câți sistematice? Cum se prind roiurile? Cum se recoltează mierea? Câți săteni au stupi?

Gândaci de mătăsă. În ce măsură se cultivă? Câți cultivă? Câți duzi sunt? Ce se face cu mătasa?

Lacuri, bălți, gârle. Au pește? Felurile. De ce unelte se folosesc oamenii la pescuit? Fac comerț cu pește?

Ape lecuitoare. Ce conțin? Ce boale vindecă? Legendele lor.

Industria casnică. Meșteșugurile cele mai răspândite. Unelte de lucru. Ce fac cu obiectele lucrate?

Fabrici. Felurile. Capital. Oamenii întrebuințați.

Mori. Felul lor. Venitul.

Ferestrele. Felul lor. Venitul.

Drumurile. Oficiul telegrafo-poștal, serviciul tehnic. Podurile.

Comerțul. Felurile de comerț. Prețuri. Speculă. De unde aduc mărfurile? Naționalitatea comercianților.

Bâlciri. Câte se țin și când? Ce mărfuri se aduc și de unde?

Rentabilitatea unei gospodării de sătean: fruntaș, mijlociu, codaș...

Capital și credit. Unde se găsește? Bănci populare. Data înființării. Inițiatorii — membrii fondatori. Situația de azi. Localul.

Obștii, cooperative de consum și vânzări în comun. Impozite. Finanțele comunei. Numărul contribuabililor. Bugetul: venituri și cheltuieli. Bugetul drumurilor. Bugetul bisericii. Bugetul școlilor.

5. Trainul sătenilor: locuința, ocupațiile, portul.

Cum se hrănesc? Ce știu să gătească? De unde și procură cele necesare pentru hrană. (brutarie, măcelărie, băcănie)? Ce obiect de bucătărie au? Au plite, ori se servesc de piroașii și vetre vechi. Beau spirituoase? Câte cârciumi au? De unde și procură băuturile? Sunt bețivi? Țin posturile?

Din ce și fac locuințele? Planul unei case în comună. Cu ce luminează? Ard feștile (opațe sau lămpi)? Infundă coșurile? Usucă rufe în casă? Lipsește geamurile cu hârtie iarnă? E podea pe jos? Mobilierul. Au saltele, plapomă, perne? Cu ce le umplu? Țin cloștile în casă, vițeii și mei în tindă? Ce au în curte? Cum sunt grădinile? Ce cultivă în ele?

Cu ce se ocupă bărbații? Dar femeile? Ce indeletniciri artistice au?

Ce fac copiii după ce sfârșesc școala? Cei mai de frunte țin să-și trimită copiii în alte școli superioare? Care sunt mai preferate? Portul e românesc curat? Il au toți? Ce-l face să piară? Au cunoștința, că păstrându-l, ne păstrăm ființa noastră națională?

6. Starea morală, culturală și socială.

Cultul religios. Câte biserici sunt? Starea lor și hramul. Câți enoriași? Trecutul istoric și legendar al bisericilor. Construcția. Arhitectura. Pictura. Odoarele. Pisaniile. Inscriptiile de pe clopote și de pe anumite pietre de mormânt. Pomelnice vechi. Pământul bisericilor. Cimitire. Starea lor. Se duc oamenii la biserică? O ajută? Sunt evlavioși? Mai are biserica puterea de lege ca odinioară? Are cor? Din cine e format și cine-l conduce?

Instrucția. Școalele. Data înființării lor. Localul. Construcția. Unde au fost înaintate? Câți elevi se duc la școală? Câți sunt în vârstă de școală? Care sunt învățătorii cari au funcționat dela înființarea școlilor și până în timpul de față?

Câți locuitori știu carte pe sexe și naționalități?

Pământul școlii. Gospodăria ei. Bibliotecă. Societăți culturale. Lucrul manual. Muzeu. Cercuri culturale.

Satisfacă școala în forma ei actuală nevoile culturale ale satului?

Starea culturală și morală a satului. Conștiința națională.

Își cunosc oamenii nația lor? Știu ce-am fost, ce suntem și aspirăm? Își cunosc țara? Cunosc rostul bisericii și știu înțelesul a tot ce se săvârșește în ea? Câți mai țin la calendarul vechi? Povestesc? Țin la tradiții? Vorbesc de pilde? Cântă? Găsești în casa țaranului un creion, o hârtie, o carte? Ce fel de cărți? Dar portrete și tablouri?

Obiecte? De unde iau cărți? Vin ziare în sat? Cum află de cele ce se petrec în lume cei cari nu citesc?

Ce horă au în sat? Lăutari? Ce se joacă? Se țin șezători, furcării, elăci? Și țin obiceiurile la botez, nuntă, moarte (priveghiuri), praznice? Care sunt?

Sunt furturi, ucideri, divorțuri, concubinagii, bătaii? Fac vrăji? Obiceiuri păgâne?

Sunt ospitalieri și săritori la nevoie? Se ajută unul pe altul? Câți au murit la războaiele 1877 și 1914—1919? S'au ridicat monumente celor morți? Ce număr de orfani sunt în comună?

Politica. Cum e înțeleasă și cum se face și care-i sunt urmările?

Higiена și asistența publică. Plantații și înfrumșetări în comună. Impădurirea coastelor.

Higiена caselor. Starea gospodăriilor. Au latrine? Ce fel sunt?

Boale. Câți pelagroși, tuberculoși și sifilitici sunt?

Boale endemice. Cauzele morții la decedații din ultimii 5 ani. La cine aleargă oamenii în caz de boală? Cum se lecuiesc? Sunt mulțumiți oamenii cu traiul lor azi? Care sunt păsurile, dorințele și nădejile lor?

Observațiunile prezentului se vor face comparativ cu trecutul, pentru a se putea observa progresul la unele și progresul în altele. Planuri pentru remedierea relelor și înlesnirea progresului pe toate tărâmurile.

Prin studiul regional se produce o legătură trainică cu trecutul și se sava lumina comori culturale, cari altfel ar fi fost menite dispariției. Prin cercetările și colecționarea cântecelor, dansurilor, legendelor, folklorului și în genere a literaturii locale, se naște înțelegerea și simpatia și pentru literatura altor regiuni, precum și pentru literatura națională. Prin experiențele făcute s'a constatat, că studiul regiunii se poate face mai ușor în școalele situate la țară, într'un cadru de natură și mai ușor la școalele primare decât la cele secundare, prin faptul, că aceeaș persoană, învățătorul, e conducătorul clasei la toate materiile de învățământ.

Câteva îndrumări despre modul cum se poate aplica studiul regional prin metoda monografică

În cadrul regiunii fixate învățătorul sau profesorul, la școalele secundare inferioare vor conduce elevii dându-le diferite însărcinări de a studia regiunea din anumite puncte de vedere. Pe baza materialului adunat și cu ajutorul studiilor asupra regiunii, dacă există, sau a lămuririlor date de educator, se vor face în clasă, lecțiile. După o chestiune a fost bine clasificată — în raport cu vârsta elevilor — se va cataloga pe grupe asemănătoare cu cele din chestionarele propuse în această lucrare. Astfel treptat, treptat pot fi tratate mai toate obiectele de învățământ, dar nu separat, — parația apare în urmă — ci în legătură unele cu altele.

Așa se va proceda în fiecare an școlar, dar cunoștințele se vor amplifica de conținut. Se va plăcea întotdeauna dela rezultatele, la cari s'a ajuns în anul precedent. La sfârșitul anilor de școlaritate, imaginea activității desfășurată în comun va apărea tuturor, înviorătoare.

Cu colecțiile și rezultatele activității școlarilor se va organiza muzeul școlii, care în acest caz va varia dela școală la școală.

Muzeul se poate împărți în următoarele secțiuni:

1. Aspectul istoric al localității sau regiunii.
2. Aspectul fizic al localității sau regiunii.
3. Aspectul demografic (populația după naționalitate și religie; mișcarea populației, starea higienică și sanitară etc.).

4. Aspectul economic.

5. Aspectul cultural.

La acestea e bine să se mai adauge o secție care să reoaglindească activitatea pur didactică a elevilor, desemnuri, obiecte de lucru manual, compuneri reușite etc.

Primele cinci secțiuni se îmbogățesc pe fiecare an, pe când ultima se schimbă în fiecare an păstrându-se din anii anteriori numai cei care e reprezentativ.

Este foarte adevărat argumentul cu care răspunde Dl. I. C. Petrescu acelor, cari ar obiecționa, că sistemul de educație regionalistă ar ignora cu desăvârșire interesele științifice, când susține: ca mai important, decât stăpânirea unui quantun de cunoștințe memorizate, este ca elevul să stăpânească *metoda de cercetare*, și că sunt mai valabile pentru dezvoltarea lui sufletească acele cunoștințe, puțin la număr, dar adânc înrădăcinate în mintea sa, și că pentru viață este mai pregătit acela, care are puterea să se adapteze noilor situații reale, decât acela, care în fața lor caută să se orienteze după formulele învățate la școală.

Amănunte cu privire la această chestiune se pot găsi în lucrarea citată la început.

Viața Românească No. 9 și 10. Magda Sp. Popescu: *Ecole d'Ermitage*
Direcțioarea acestei școli, așezată într'o pădure, este Domnișoara Hamaide. Aceasta se află tocmai în recreație cu copiii.

Dupăce și-a primit copiii, Dra Hamaide m-a rugat s'o aștept un moment în cancelarie și a dispărut. N'am apucat să arunc decât o privire fugă asupra nenumăratelor desene, scheme, diagrame și hărți ce tapau pereții, când a apărut Dra Hamaide cu un cățel în brațe și m'a invitat s'o urmez. Am intrat la grădina de copii, unde apariția directoarei cu cățelul în brațe a făcut senzație. Într'o clipă cei 15 copii erau roată în jurul ei, ne mai contenind cu întrebările: „S'a sculat de mult Tutu?“ — „Și-a băut laptele Tutu?“ — „Ce face mama lui Tutu?“ — „Ce fac frățiorii lui?“

Vizita prietenului lor le-a făcut cu atât mai mare plăcere, cu cât se nimerise să fie tocmai ziua lui de naștere: cățelul împlinea o lună, lucru pe care unul din copii s'a și grăbit să-l însemneze în calendarul întocmit de ei însuși și în care marcau toate evenimentele mari ale zilei. O ocazie foarte nimerită pentru ei să-și amintească toate datele biografice ale profesorului lor, iar pentru noi vizitatorii, să admirăm măestria cu care dra Hamaide conducea conversația, astfel ca pe neabăgate de seamă copii să-și trădeze nenumăratele și precisele lor cunoștințe cu privire la viața animalelor și la adaptarea lor la mediu.

S'a adus apoi un cântar și bietul Tutu a fost ghemuit pe unul din talere. Spre satisfacția generală el cântărea cu mult mai greu decât saculețul cu castane ce reprezenta greutatea lui la ultima cântărire. Copiii au îndăugat castane până la echilibru și au constatat că Tutu crescuse cu 75 de castane — lucru pe care unul din copii l'a scris de grabă în calendar.

Profesoara a scris apoi pe tablă:

„Tutu împlinește astăzi o lună și e foarte mare. El a crescut cu 75 de castane într'o săptămână. Frățiorii lui sunt deasemenea foarte mari“.

În timp ce o fetiță citește, alta urmărește cu ajutorul unei pendule timpul ce-l pune ca să citească cele scrise pe tablă — 32 secunde. Un copil trece de citește și se constată că i-au trebuit 62 secunde — adică spun copiii, de două ori mai mult decât celui dintâiu, mai puțin 2. Citește apoi profesoara, în 6 secunde. Incepe atunci o întrecere grozavă între copiii, care să citească mai repede, mai ales că dra Hamaide s'a ridicat la picioare și le spune să se așeze în spatele ei, în ordinea clasificărilor, care ambiționează să fie cât mai aproape de dânsa.

A câta parte dintr'un minut sunt 32 secunde, adică 30 secunde — 10. Dar dintr'o jumătate de oră? Dar dintr'o oră?

Răspunsurile vin cu o repeziciune și o precizie uimitoare.

— „Cu ce mai este egal 32? — întreabă ea apoi.

Răspunsurile curg ca picăturile de ploaie: 1×32 ; $40 - 8$; $5 \times 10 - 6 \times 5 + 2$; 8×4 ; 2×16 ; etc.

Lecția joc continuă. Cu ajutorul cuvintelor de pe tablă, copiii compun fraze nouă

Un băiețel iese apoi la tablă, arată un cuvânt, apoi, învățând limba pe o bogheță magică se îndreaptă spre unul din camarazi. Acesta trebuie să-i spună imediat o propozițiune cu acel cuvânt. Dacă se încurcă sau întârzie, iese el la tablă. Clasa se animează grozav. Toți vor să răspundă, oți fac semne disperate celui dela tablă să-i indice pe ei

Au intrat într'o altă sală de clasă care, ca și prima de altfel, n'are nimic din aspectul claselor noastre. Nu catedră, nu catalog, nu bănci, nu uniformă, nu mâni la piept ori la spate, nimic din atmosfera austeră și rigidă a claselor noastre. O odaie ca oricare alta, cu tablouri și desene pe pereți, cu flori la fereastră: în mijloc trei mese așezate în formă de petrecătoare, la care stau fiecare în poziția cea mai naturală, băieți și fete foarte simplu îmbrăcați, dar fără uniformă; o tablă dublă în perete, câteva cărți și un dulap — iată sala în care întrăm acum. Dra Hamaide ne-a prevenit că aveam să asistăm la două conferințe ținute de elevi de 10—11 ani

Primul din cei doi mari conferențieri pe cari i-am ascultat, a vorbit despre „Festivitățile romane“, cu o profunzime de date care m'au uimit. El s'a ajutat cu multă îndemânare de note, de desene la tablă și de diferite ilustrații.

La sfârșit a fost aplaudat de colegi, cari l-au asaltat îndată cu tot felul de întrebări relative la subiectul tratat. Ei i-au făcut în urmă o critică foarte minuțioasă, dar favorabilă în fond.

Al doilea băiețel a vorbit despre nu știu ce castel din Belgia, pe care vizitase de curând. Deși s'a servit în expunere de o hartă a regiunii și un număr foarte mare de ilustrate, conferința n'a plăcut și critica l-a lăsat severă. I s'a imputat că s'a mărginit să înșire ceia ce a văzut, fără să menească nimic de originea castelului și de viața lui de altădată.

„Cineva se interesează de numărul claselor.

— „Noi n'avem clase, — explică cu vocea ei nespuse de blândă Hamaide — ci simple grupuri de elevi între 5 și 16 ani, atâtea câte categorii de forțe intelectuale se pot stabili cu ajutorul testelor. Eu acesta nu-l știu nici copiii, nici părinții, cărora gruparea le pare tot tâmplătoare. Grupurile acestea A, B, C, D, etc. n'au nimic definitiv. un

putând foarte ușor trece dintr'unul în altul, dacă dovedește a fi superior sau inferior grupului din care face parte. Lucrul acesta este ușor realizabil deoarece elevii din întreaga școală, dela cei mai mici și până la cei mai mari, studiază într'un an aceeași materie — acelaș „centru de interes” — potrivit gradului de dezvoltare a fiecărui grup.

Eu o rog să-mi spună în ce constă originalitatea programei acestei școli, bazată pe concepțiunile Dr. Decroly și cum se pune în practică.

— „Programa Decroly, — a început D-ra Hamaide, — are o bază psihologică. Ea pornește dela cunoașterea copilului și a nevoilor lui fizice și sufletești, precum și a mediului ambiant în care acesta se manifestă.

În scopul de a rămâne cât mai în cadrul vieții copilului și a lucrurilor ce se pot ușor observa direct de elev, Decroly se mărginește la patru nevoi primordiale, cari au o repercusiune mare asupra activității omenesc:

- 1) nevoia de a se hrăni;
- 2) nevoia de a se proteja împotriva intemperiei;
- 3) nevoia de a se apăra de dușmanii de tot felul;
- 4) nevoia de a munci în societate, de a se recrea și a se ameliora.

Aceste patru categorii de nevoi constituie așa numitele „centre de interes” în jurul cărora gravitează întreg programul Decroly.

Iată aspectul particular, adecuat programei, sub care se prezintă treptele psihologice aplicate în metoda Decroly:

A) <i>Observația</i>	} Percepții, experiențe.
} Măsură, comparație, calcul.
} În spațiu (Geografia).
B) <i>Asociația</i>	
	} În timp (Istoria)
} Morala.
} Citit, scris, desen.
C) <i>Exprimarea</i>	
	Exerciții de limbă: ortografie, redactare, memorizare, ortofonie
	Aplicări grafice și practice de calcul
	Economie domestică. Higiena, Jocuri, Gimnastică, Cânt

Planul acesta e luat dela „Ferme-ecole de Waterlov”, o școală de normalii, în care se aplică metoda Decroly.

... La clasele mici sunt câte două învățătoare: una face Observația și Măsura iar cealaltă Asociația și Expresia. La clasele mari sunt profesori de specialitate care colaborează însă foarte de aproape.

Cu corelația materiilor și cu latura practică a învățământului merg așa de departe, încât chiar și serbările lor nu sunt decât o aplicare a cunoștințelor aplicate în anul acela.

I. Mariescu

INFORMAȚIUNI.

☐ Examenul de diplomă pentru învățători. Noui dispozițiuni ale Ministerului Instrucțiunii. În conformitate cu noua lege de recrutare a personalului didactic din învățământul primar, ministerul instrucțiunii face

cunoscut că, la examenul de capacitate pentru obținerea diplomei de învățător — examen care se va ține, în Iunie, la toate școlile normale — dreptul să se prezinte numai absolvenții a șapte clase normale, precum și absolvenții din anii trecuți cari au căzut de două ori la acest examen.

Ministerul atrage atențiunea că toate aprobările date anterior acestor dispoziții legale — adică acele date seminaristilor, învățătorilor ajutoari, celor căzuți de trei ori la acest examen etc. sunt anulate. După „Cuvântul”

☐ Data examenului pentru subrevizorii școlari, inamovibili a fost fixată la 1 Iunie 1932.

Examenul va fi un „examen colloquium” asupra unei lucrări scrise pe care candidații o vor prezenta comisiei ce se va institui la timp, de către minister, lucrare al căreia subiect va fi: „Constatări privitoare la școala primară din județ și propuneri pentru îmbunătățirea sistemului de educație adaptat regiunii respective, și analizat în lumina nouilor principii pedagogice”.

☐ Starea sanitară în școlile normale. Societatea profesorilor secundari de pedagogie a întreprins, sub auspiciile Institutului pedagogic român, o anchetă asupra sănătății elevilor și elevelor din școlile normale. S’a constatat că în cele 29 de școli de băieți și 21 de fete — cari au răspuns la anchetă — elevii suferă de:

Paludism 299 elevi; de reumatism 277; predispoziție la tuberculoză și tuberculoză incipientă 642; boli cari cer îndelungat regim special 166; au nevoie de aer de munte 473; au nevoie de soare marin 919.

Aceste cifre trebuiesc considerabil mărite întrucât nu toate școlile au răspuns la anchetă.

Societatea profesorilor secundari de pedagogie propune ca 2—3 școli normale de la munte și cele de lângă mare să fie transformate în școli normale-preventorii. Ele să funcționeze cu o programă mai redusă. Cheltuielile pentru stat ar fi aproximativ aceleași ca și la școlile ordinare, dar cu o subvenție ceva mai mare pentru hrana elevilor.

☐ Min. Instr. No. 2884 / 932. Dnii directori de școli primare sunt rugați a trimite de urgență subrevizoratului școlar următoarele date:

1. Școlile pe lângă care funcționează cooperative școlare și cele de economie, cu arătarea comunei și județului respectiv;
2. Data înființării lor, cu arătarea scopului ce au;
3. Numărul membrilor la înființare și cel de azi;
4. Capital social la înființare și cel de azi;
5. Dacă au statute tip, din ale Oficiului Cooperației sau nu;
6. Care este cifra afacerilor pe anul în curs.

□ **Casa de sănătate a copilului.** La ministerul de instrucție s'a înțeles un proiect de lege pentru înființarea unei „Case de sănătate a copilului”. Activitatea noii instituții va privi, deocamdată, pe copiii din școlile primare.

Ea va coordona asistența medicală a ministerului, a celui de sănătate și a primăriilor din municipii.

Fondurile de alimentare vor proveni din: 4 la sută din venitul comitetelor școlare; sumele prevăzute în bugetul ministerului de instrucție pentru serviciul medical; o taxă de 4 la sută asupra cărților didactice; o subvenție anuală a ministerului sănătății provenită dintr'un timbru special de asigurare; ofrandele părinților.

De altfel părinții elevilor dela cele 82 de școli primare din Capitală au și depus, în acest scop, o sumă de 749.507 lei.

□ **Nouii proiecte de legi ale ministerului de instrucție** D. prof. N. Iorga, ministrul instrucției, a supus Suveranului, spre semnare, mesajele pentru depunerea în Parlament a următoarelor proiecte de legi:

1. Legea pentru organizarea bibliotecilor și muzeelor în țară.
2. Legea pentru organizarea muzeului etnografic și parcului național din Cluj.
3. Legea pentru înființarea institutelor de drept public, drept penal și drept internațional pe lângă facultatea juridică din București.
4. Legea pentru reorganizarea arhivelor statului.

Toate aceste proiecte de legi au obținut avizul favorabil al Consiliului superior legislativ și vor fi luate în discuție în actuala sesiune.

□ **Se menține învățământul normal cu șapte clase.** Comisiunea de instrucție publică a Camerei a ținut o nouă ședință în sala secției a III-a.

S'a dat formă definitivă proiectului din inițiativă parlamentară prezentat de d. deputat Ion Florea pentru modificarea legii învățământului normal.

Au rămas stabilit că învățământul normal va avea și de acum înainte șapte clase, însă ministerul va putea cu titlul de experiență, să încerce și învățământul normal având numai cursul superior.

Raportorul proiectului va fi d. Ion Florea.

Reviste primite:

1. Plaiuri Hunedorene II. 13. 15—16 Petroșani.
2. Viața școlară IX. 2. Satu-mare.
3. Școala carașului III. 7—8, 9—10 și 11 Oravița.
4. Vremea școlii IV. 7—8 și 10 Iași.
5. Frământări didactice VII. 2. Focșani.
6. Școala dela Ilfov I. 3—4 București.
7. Gazeta școlii XIII. 7—8 Craiova.
8. Catedra V. 5—6—7, Galați.
9. Drumul nou II. 2 București.
10. Buletinul agricol II. 2—3, 4—5. Arad.

Calendarul învățământului 1932 de I. Spiridon și Virgil Tempereanu. Are următorul conținut:

■ **Partea calendaristică**, conține indicații folositoare învățătorilor, adm. școlară.

■ **Partea didactică** cu bucăți iscălite de Dl. I. Simionescu D. Dr. Tăbăcaru, Dl. N. Iorga, Ecaterina Damian, etc.

■ **Pagina înfăptuirilor**. O bibliotecă cu 12 mii volume a dlui Paul P. dir. șc. prim. Galați.

■ **Figuri didactice și Rubrica literară**. Tipografia și librăria I. B. Fălliceni. Prețul 25 Lei.

□ **Posturi vacante pentru transferări în anul 1932**. Prin Decizia Instr. No. 14540 | 932 M. Of. P. II No. 26 din 31 Ian. 1932 s'au publicat posturile din învățământul primar ocupabile prin transferare: În total 14 vacante: la școlile primare:

	Posturi rurale:	2440
	Posturi urbane:	664
	Total:	3104
Posturi la școlile de copii mici:		
	Rurale	549
	Urbane	120
	Total:	669

COMUNICĂRI OFICIALE.

Serviciul local de învățământ Timișoara. Nr. 3708 din 15—III. 1932. Comunică Ord. Min. Instr. Nr. 34637 | 932: Având în vedere, că prin modificările legii învățământului primar, se desființează examenele de definitivat, de înaintare la II și gr. I înlocuindu-se prin gradații de merit cultural, Ministerul Instrucțiunii tuturor învățătorilor să trimită direct la serviciul statelor personale al ministerului publicațiile ce le au (cărți felurite, articole de reviste și gazete etc) împreună cu memoriul de realizările săvârșite în școală și în afară de școală (de ordin pedagogic, cultural, social și economic).

Acest material documentar, împreună cu notările dela inspecție și cele din fișele personale, va servi comisiunii alcătuită adhoc să facă recomandările pentru gradații de merit cultural.

Subrevizoratul școlar Arad. Nr. 807 | 932. Să se comunice de urgență asociației A. R. P. A. de către școli: unde a lăsat pentru plasare timbrul benevol A. R. P. A. (Asociația Română pentru propaganda Aviației) a un leu, un domn însoțit de Gh. Manolescu, împreună cu un domn căpitan în rezervă Eliad. 2. Ce număr de timbre a lăsat și ce sumă au primit.

Dela luarea la cunoștință a acestui ordin nu se va mai elibera suscitaților nici un ban sau timbru; iar banii existenți adunați pe timbrele lăsate se vor trimite de urgență Asociației A. R. P. A. în str. Lipseani Nr. 3 București. Costul matriței și portul se va plăti din acești bani.

Serviciul de învățământ local Timișoara Nr. 3144 | 1932.

În baza jurnalului Consiliului de Miniștrii Nr. 128 | 932, Dir. Autonomă a T. T. ne încunostează că cu începere dela 16 Martie 1932 S'a dispus ca toată Președinția oficială a autorităților de stat să fie primită spre expediere, fără a mai avea aplicate timbre poștale, care dela această dată se retrag din circulație.

Pentru a putea fi primită la expediere, corespondența va fi închisă în plicuri cu antetul Ministerului sau al autorității școlare respective, va purta numărul oficial de expediere, iar pe verso să aibă aplicat — cât se poate de vizibil — sigilul autorității respective, apoi va fi predat la oficiul postal local cu condica de transport.

Toate timbrele oficiale pe cari autoritățile școlare le vor avea la 16 Martie, vor fi restituite imediat oficiului dela care au fost ridicate, cerând înapoierea timbrelor, sau dacă chitanța nu se mai află în posesiunea oficiului postului să se ceară acestuia o chitanță de primire, ca să se poată descărca de către Dir. Gen. P. T. T. partida ministerului cu valoarea timbrelor înapoiate. Se atrage atenția tuturor școalelor de stat de toate gradele că nu trebuie să înceteze de a face cea mai mare economie cu corespondența oficială, deoarece toată cheltuiala cu expedierea ei, continuă a fi suportată de stat și pe viitor.

Min. Instr. Înp. artelor dorește să aibă informațiuni complete și exacte asupra tuturor muzeelor, bibliotecilor și colecțiilor de artă sau știință, fie că aparțin comunităților, județelor, școlilor, bisericilor, societăților culturale sau chiar persoanelor particulare. Dnii directori de școli vor raporta imediat în sensul acestui ordin subrezultatului Școlar.

Ordin circular tuturor școalelor primare și școalelor de copii mici din orașul și județul Arad.

1. Cu începere dela 1 Aprilie 1932, și până la finele anului școlar, cursurile zilnice vor începe la ora 8 dimineața și vor dura până la ora 11 sau 11^{1/2}, iar după masă dela ora 2 (14) și vor dura până la ora 4 (16) sau 4^{1/2}, conform Art. 111 din Regulament.

Clasele cari funcționează alternativ într'aceiaș sală încep: cele de dimineața la 7^{1/2} și lucrează până la 12^{1/2}, iar cele de după masă încep la ora 1 (13) și lucrează până la 6 (18). Școlile din orașul Arad vor funcționa conform aprobării dela începutul anului, numai odată în zi, începând la ora 7^{1/2} dimineața. Clasele alternative de după masă încep cursurile la ora 1 (13).

2. Studiul Religiei va avea în orariu-zilnic-numărul de ore și locul stabilit de Art. 105 din Regulamentul Legii inv. primar.

3. Învățătorii din comunele rurale cari au predat la clasele V—VII, ce ar urma numai șase ore în săptămână la cursuri începând dela 15 Martie până la finele anului școlar, vor fi repartizați în restul de timp până la completarea celor 28 ore săptămânal, la clasele I—V dela școala respectivă. Plata salariului se face numai pe baza orelor lucrate efectiv la clasă.

4. Ministerul Instrucțiunii, în ordine repetate, ne atrage atențiunea ca în fiecare clasă din școlile primare de stat să se execute întocmai dispozițiunile Art. 113 din Regulamentul Legii inv. primar.

Atragem și noi atențiunea asupra acestor dispozițiuni tuturor școlilor primare de stat din orașul și județul Arad, cu *caldă rugămintă* de a execută întocmai, pentru a nu fi puși în trista situație de a aplică sancțiuni prevăzute de acel articol din Regulament vreunui membru al corpului dactilic, contravenient.

5. Se atrage atențiunea d-lor directori, secretari ai Comitetelor școlare rurale să trimită urgent conturile de gestiune Comitetelor școlare pe 1931 bugetele pe 1932 la Comitetul școlar județean Arad, pentru verificare și aprobare.

No. 1041/1932.

Subrevizor școlar: *Sava Bărbătescu*

Poșta Redacției.

Către tinerii nostri colaboratori.

Am făcut apel la puterile voastre de creațiune în domeniul pedagogic practice și teoretice. Așteptările noastre însă nu vor fi satisfăcute cu redarea unor lecții de pedagogie teoretică ori practică făcute în școala normală. Acestea formează capitalul, cu care ați pornit la muncă și pe care întrebuințându-l se va completa cu experiențele vieții, cu cari frământându-se și primenindu-se cu noi cunoștințe din literatura pedagogică contemporană, va produce roadele pe cari le așteptăm dela voi.

Din o activitate, în care ați investit acest capital: cunoștințele de școală, experiența și studiul problemelor noi, va izvorî posibilitatea de a crea, de a produce ceva. Iată câteva sugestii în acest înțeles:

a) Impresiile primite la primul contact cu realitatea școlară sau socială. Idei și fapte ce au emanat din ele.

b) Ce ai de zis la aceste impresii, mai ales dacă sunt în contradicție cu așteptările sau cunoștințele tale?

c) Cum ai încercat să le armonizezi?

d) Cum înțelegi să prinzi o chestiune din studiile ce le faci acum singur pe baza propriilor puteri și sub impresia realităților în cari le faci cu școala pe care o conduci? (se arată tratând o chestiune).

e) Ce aplicare practică înțelegi să dai nouilor probleme teoretice, pe cari te ocupi?

Așa înțelegem apelul ce vi l-am făcut. Așa veți ajunge la perfecțiunea voastră, pe care v'o dorim.

Așa vom ajunge ca din „Școala Vremii” să facem o revistă pedagogică plină de viață.

Scrieți articole scurte, cari să fie caligrafic, ortografic și numai pe singură pagină scrise.